

GÖNÜLDEN ESİNTİLER:

KÛR'ÂN-ı KERÎM'de YOLCULUK

(89) FECR SÛRESİ

NECDET ARDIÇ

İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (52)

GÖNÜLDEN ESİNTİLER:

KÛR'ÂN-ı KERÎM'de YOLCULUK

(89) FECR SÛRESİ

NECDET ARDIÇ

**İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (52)**

	SAYFA NO
İÇİNDEKİLER:	(1)
ÖN SÖZ:	(2)
89-FECR SÜRESİ:	(3)
(1) Âyetler:	(5)
(2) Âyetler:	(8)
(3) Âyetler:	(13)
(4) Âyetler:	(16)
(5) Âyetler:	(17)
(6) Âyetler:	(17)
(7) Âyetler:	(20)
(8) Âyetler:	(20)
(9) Âyetler:	(28)
(10) Âyetler:	(33)
(11) Âyetler:	(35)
(12) Âyetler:	(35)
(13) Âyetler:	(35)
(14) Âyetler:	(36)
(15) Âyetler:	(36)
(16) Âyetler:	(37)
(17) Âyetler:	(37)
(18) Âyetler:	(37)
(19) Âyetler:	(37)
(20) Âyetler:	(37)
(21) Âyetler:	(38)
(22-) Âyetler:	(39)
(23-) Âyetler:	(39)
(24-) Âyetler:	(40)
(25-26) Âyetler:	(40-40)
(27-28) Âyetler:	(41-56)
(29-30) Âyetler:	(67-68)

ÖN SÖZ:

Evvelâ bütün okuyucularıma bir ömür boyu sağlık, sıhhat ve gönül muhabbetleri ve gerçek mânâ da tasavvufî idrakler niyaz ederim. Bu dünya da en büyük kazanç burasını, bu âlemi şehâdet-i, gerçekten müşahede ederek yaşayıp geçirmek ve kendini tanımayı bilmek olacaktır. Kûr'ân-ı Kerîm'de **(yolculuk)** adlı sohbetlerimizin bazılarını vakit buldukça yazıya geçirtip daha sonra vakit buldukça kitap haline dönüştürmek için çalışmalar yapmaktayız. Onlardan biri de, mevzuumuz olan, "FECR" Sûresidir. Nihâyet vakit bulup onu da aslını değiştirmeden o günlerde yapılan sohbet mertebesi itibarile ve bazı ilâveler yaparak düzenlemeye çalışacağım. İçinde bir hayli mevzular olan bu Sûre-i şerifin zâhir bâtın nûrundan bu dünyada iken yararlanmaya gayret edelim. Cenâb-ı Hakk'tan bu hususta her kez için başarılar niyaz ederim.

Sevgili okuyucum, bu kitabın yazılışında, düzenlenişinde, basılışında, bastırılışında, tüm oluşumunda emeği ve hizmeti geçenleri saygı ile yad et, geçmişlerine de hayır dua et, ALLAH (c.c.) gönlünde feyz kapıları açsın. Yarabbi; bu kitaptan meydana gelecek manevi hasılayı, evvelâ acizane, efendimiz Muhammed Mustafa, (s.a.v.) in ve Ehl-i Beyt Hazaratı'nın rûhlarına, Nusret Babamın ve Rahmiye annemin de ruhlarına, ceddinin geçmişlerinin de ruhlarına hediye eyledim kabul eyle, haberdar eyle, ya Rabbi.

Muhterem okuyucularım; yine bu kitabı da okumaya başlarken, nefs'in hevasından, zan ve hayelden, gafletten soyunmaya çalışarak, saf bir gönül ve Besmele ile okumaya başlamanızı tavsiye edeceğim; çünkü kafamız ve gönlümüz, vehim ve hayalin tesiri altında iken gerçek mânâ da bu ve benzeri kitaplardan yararlanmamız mümkün olamayacaktır.

Gayret bizden muvaffakiyyet Hakk'tandır.

Terzi Baba Tekirdağ (27/07/2012) Cuma : Ramazanın sekizi

89-FECR SÛRESİ:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

BİSMİLLÂHİR RAHMÂNİR RAHİM

Gerçek mânâda tevhid sâdece belirli ibâreleri ezberlemek sûretiyle yeterli olamamaktadır, bu ezberlenen, bilinen ibârelerin yaşama geçirilmesi gereklidir. Yani tevhid yolunda nazâri eğitimin yanında fiili eğitiminde alınması gereklidir. Tevhid böyle olduğu gibi târikatta böyledir ancak bizler ne yazık ki târikat denildiği zaman belirli zikirler belirli duygusal oluşumlar ile oluşan güzel bir yaşantı olarak kabul ederek o şekilde bırakmışız, bırakmışız derken genel hayat seyri târikat sistemini bu hale dönüştürmüştür. Sürekli nakil yoluyla yapılan uygulamalar sonucu târikat ismi altında fıkıh bilgisi yaşantısı verilmektedir, bunlar yanlış şeyler değil ancak bizler gerçek anlamda Hakk yolcusu isek ve tevhid ehli olmak istiyor isek **"İlâ ilâhe illâllah"** mübârek sözünün hakikâtlerini, sahalarını mümkün olduğu kadar bilmek zorundayız.

Tabî ki bir şey ilk önce ilim olarak bilinmez ise daha sonra fiil olarak tahakkuk etme imkânı yoktur.

Bu şekilde bir ön girişten sonra sûre-i şerif'in yolculuğuna başlayalım.

Kûr'ân-ı Kerîm'de 30. uncu cüzdedir.

Âyet sayısının Hicaz âlimlerince 32 Âyet, Basra âlimlerince 29 Âyet, diğer tefsirlerde 30 âyet olduğu belirtilmiştir.

Ebced sayı değerlerine baktığımızda ise 29 Âyetten

olması gerektiği ortaya çıkmaktadır, şöyle ki:

(89+30+29=148) yani (1+4+8=13) ve 13 sayısı Efendimiz (s.a.v)'in şifre sayısıdır ki, Sûre-i şerifin önemli bir kısmında Muhammed-î hakikâtlardan bahsedilmektedir.

“Fecr” kelimesinin Ebced sayı derlerine baktığımızda ise,

(Fe) 80, (Cim) 3, (Rı) 200 sayı değerindedir, bunları topladığımızda ise (80+3+200=283) yani (2+8+3=13)ü buluruz.

Ayrıca 283 sayısı Kûr’ân-ı Kerîm’de kelime olarak geçen “nefs” kelimesinin miktarıdır. İnsânın Kûr’ân-ı Kerîm’de en geniş mânâda ifâdesi nefis kelimesi ile olmaktadır, demek ki bu kelime üzerinde çok durmamız gerekmektedir.

(1) Hakk’ın ilâhî varlığı ve (1) de Hakk’ın bize vermiş olduğu ilâhî kimlik rakamlarını 283 sayısından çıkattığımızda (283-1-1=281) sayısına ulaşırız.

Daha sonra yaptığımız daha geniş imkânlarla ve bilgisayar ortamındaki araştırmalarımız neticesinde Kûr’ân-ı Kerîmde (294) yerde **nefs** kelimesinin geçtiğini tesbit etmiş olduk, o zaman bu sayıdan (294-13=281) (13) çıktığında gene sayı değeri (281) olacaktır,

281 sayısı ile ilgili Kûr’ân-ı Kerîm’de bulunan bağlantılara baktığımızda şunları görürüz.

Bakara sûresi 281. Âyeti’nin Kûr’ân-ı Kerîm’in ifâde ve ikaz yönünden gelen son Âyet-i olduğu söylenmektedir.

Ayrıca bir günlük 40 rek’at namaz da da, 281 ve 1 tekbir vardır.

*****

﴿٢٨١﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

(Vettekû yevmen turceûne fihî ilâllâhi summe tuveffâ kullu nefsin mâ kesebet ve hum lâ yuzlemûn.)

(2/281) "Ve Allah'a döndürüleceğiniz ve sonra herkese kazandığının (iktisap ettiği derecelerin karşılığının) tam olarak ödeneceği günden sakının. Ve onlar zulmedilmezler (haksızlığa uğramazlar)."

*****

281 ayrıca bir gün içerisinde kılınan 5 vakit namazın ezanlar ve kametler ile birlikte tekbirlerinin toplamıdır. Yani hiç farkında olmasak dahi bir gün boyunca namaz kıldığımızda 281 defa "Allahû Ekber" diyoruz.

Ayrıca sayı toplamı olan (2+8+1=11) Hakikat-i Muhammediyye 'yi ifâde etmektedir.

Kûr'ân-ı Kerîm'in neresinden bakılsa her yönden Efendimiz (s.a.v) tasdik edilmektedir, Efendimiz (s.a.v) yönünden bakıldığında ise her yönden Kûr'ân-ı Kerîm tasdik edilmektedir ki hiçbir şekilde şüpheye ve tereddüte mahal bırakmayacak haldedir.

*****

BİSMİLLAHİR RAHMÂNİR RAHİYM

﴿۱﴾ وَالْفَجْرِ ﴿۳﴾

(Vel fecri.)

(89/1) "Fecr vaktine andolsun."

*****

Cenâb-ı Hakk (c.c) burada fecr'e yemin ediyor. Fecr genel olarak gece karanlığından günün aydınlığına çıkarken olan sabah vaktini ifâde etmektedir.

Bazı tefsirciler "fecr"den kastın sabah namazı olduğunu belirtmişlerdir.

Gerçek bir sabaha yani huzurlu, güzel, kemâlli bir sabaha ulaşmak için güzel, bilinçli ve idrâkli bir gece

geçirmek lâzımdır. Sıkıntılı bir gecenin fecr'i huzurlu olmaz, insân yattığı yerden dahi kalkamaz. Yani fecr'in olması gecenin hakikâatine bağlıdır.

Ve yıldızlar da gece gözükmetedirler, sonuç olarak bu yıldızlı olan gece nasıl olmalı veya yıldız dediğimiz şeyin aslı nasıl olmalıdır?

Cenâb-ı Hakk (c.c) burada nasıl ki "fecr"e yemin ediyor ise Necm sûresinin ilk âyetinde de yıldızla yemin etmektedir.

"Ven necmi izâ hevâ." Yani "hevâ yıldızının kaybolduğu zamânâ yemin olsun" demektir.

Her birerlerimizin sabah uyanır uyanmaz daha aklımıza gelen ilk şey bizim yıldızımızdır. Ondan aldığımız nefsi mânâda muhabbetle bireysel benliğimiz içerisinde hayatımızı sürdürürüz yani bizim ışığımız nefis yıldızımız olur.

İşte şiddetle bizlere bu vurgulamaların yapılması bu nefis yıldızının sönmeye gerekliliğinin ifâdesidir. Varlığımıza nefsimiz hâkim ise Rabb'ımıza ulaşamıyoruz ve yıldızımız ile baş başayız demektir. Yıldız küçük bir ışıktır ancak görüldüğü gibi nûra ulaşmamıza mâni olmaktadır.

İşte bu hevâ yıldızının söndüğü gecenin sonrası olan fecr gerçek fecr olmaktadır. Cenâb-ı Hakk (c.c)'ta bu Âyet-i Kerîme ile bu hakikâti bize belirtmektedir.

Kûr'ân-ı Kerîm'de yıldız hakkında değişik ifâdeler kullanılmıştır, şöyle ki,

Necm, kişinin nefsi benliği,

Kevkeb, izâfi benlik,

Şira yıldızı, ilâhî benliği,

Tarık yıldızı, her mertebedeki faaliyet gösteren yıldızın ifâdesidir.

Nefsi benliğin ortadan kalkmasıyla ancak diğer benliklere ulaşmak mümkündür, yoksa nefis yıldızı üzerimizde hâkimiyetini sürdürüyorken daha ileriye

gitmemiz mümkün değildir. Tabî ki ibâdetler yapılacaktır bu aşamda olsakta ancak bu aşamadaki ibâdetler ancak sevâp ve günâh hükmüyle olur ve irfâniyet hükmüyle olmaz. Kişi bu şekilde cennet ehli olur ancak Allah ehli olamaz. Nefsimizin istekleri doğrultusunda ibâdetlerimizi yaparız ve bunun farkında dahi olmayız. Şöyle bir düşünersek "Ya Rabbi *beni cennetine koy*" hükmü ile ibâdet yapıldığında biz aslında nefsimizden bunu istiyoruz demektir eğer gerçek mânâda Rabb'ımızdan istesek "Ya Rabbi *iyisini sen bilirsin*" diyerek "ben Seni talep ediyorum" dememiz gerekir. Bu kişinin gönlünde de ne cennet ne hûri ne gılman olur sâdece Rabb'ını ister; cennette girer mi? Onu da artık Rabbi bilir, nereye isterse oraya koyar.

Kişinin Rabb'ini tanımmasının şartı kendi nefsinin tanımalarına bağlanmış olmasına rağmen bizler genel olarak dışarıdaki oluşumlar ile meşgûl oluyoruz. Oysa onların anlatılmasına sebep dahi misâllerini kendimize döndürmektir.

Peygamberân Hâzeratının âlem şumûl olarak geçen hayatlarını bizler kendi yaşam sürelerimize sığdırmak zorundayız. Yani bu kıssalar aynı zamanda bize ışık tutmaktadır sâdece geçmişte kalmış tarihi hâdiseler değildirler. Bu hâdiseleri kendimize aktarmayarak oldukları hâl üzere değerlendirirsek orada kalırız.

Gerek zikirler ile gerek sohbetler ile gerek kitâp okumaları ile bireysel benliğimizin üzerimizde kurduğu hakimiyeti aşabilmiş isek ve oradan dışarıya çıkabilmiş isek o bizim için fecr sabahı yani aydınlanma günüdür, daha ileriki mertebeler itibarıyla oluşacak bir hâdiseler olarak ayrıca bir başka ifâde ile fenâfillah'tan bakâbillah'a geçiş hükmüdür. Ayrıca kadir gecesinin de fecr'i dir. (97/5)

Kadir gecesinin hakkındaki Âyet-i Kerîme'de bahsedilen "*fecr*" ise Muhammedilerin "*fecr*"idir. Ve İseviyyet mertebesi olan bu Âyet-i Kerîme'deki fecr'den daha yüksek bir fecr'dir.

Diğer yönüyle "*fecr*" hakikat-i Muhammediyye'nin sıfat mertebesinden esmâ mertebesine doğru yönelmesidir.

*****

﴿ ٢ ﴾ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿ ٢ ﴾

(Ve leyâlin aşrın.)

(89/2) "Ve on geceye."

*****

Kûr'ân-ı Kerîm'de dört adet 10 geceden bahsedilmektedir:

1. Muharrem ayının ilk 10 günü, Kûr'ân-ı Kerîm'de kıymet verilen aylardan biridir, aşûre günü bu ayın en kıymetli günüdür, Allahû Teâla bir çok duâları bugün kabul etmiştir;

- * Hz.Âdem'in tövbesinin kabulü,
- * Nûh (a.s.)'ın gemisinin tûfândan kurtulması,
- * Yûnus (a.s.)'ın balığın karnından çıkması,
- * İbrâhim (a.s.) Nemrut'un hazırladığı ateşe o günlerde atıldı ve yanmadı,
- * İdris (a.s.) diri olarak göğe çıkarıldı,
- * Yâkub (a.s.) o gün Hz.Yûsuf'a kavuştu ve gözleri açıldı,
- * Eyyûb (a.s.) hastalıktan iyi oldu,
- * Hz. Mûsâ (a.s.) Kızıldeniz'den geçti, sonrasında Firavun ve askerleri Kızıldeniz'de boğuldular,
- * Îsâ (a.s.)'ın doğumu ve Yahudilerin elinden kurtulup göğe çıkarılması,

Nûh (a.s.)'ın tûfândan sonra pişirdiği rivâyet edilen aşûre günümüzde de âdet olarak devâm etmektedir. Aşûre günü oruç tutmak sünnettir, peygamber Efendimiz (s.a.v) buyurdu ki "Bir kimse aşûre günü oruç tutsa Allahû Teâla ona bir şehit sevâbı verir, aşûre günü oruçlu olan için yedi gök ehlinin sevâbını yazar, aşûre günü bir mü'mine iftar verene ümmeti Muhammed'in hepsine iftar vermiş gibi

sevâp yazılır. Aşûre günü bir yetimin başını okşayana Allahû Teâla o yetimin başındaki saçlar kadar cennette derece verir.”

Yahudiler Hz. Mûsâ'nın Muharrem'in son 10 günü hürriyetine kavuştuğuna inanırlar ve o gün oruç tutarlar bu sebeple müslümanlar onlara benzememek için Muharrem'in 9, 10 ve 11. günleri oruç tutmaları gerekir.

Şiîler Muharrem'in 10.günü Hz.Hüseyin şehit edildiği için mâtem tutarlar. İslâmiyette mâtem tutmak yoktur, nitekim Resulullah (s.a.v) in Taif'te mübârek ayaklarının kanadığı, Uhud'ta mübârek dişlerinin kırıldığı, yüzlerinin kana bulandığı ve vefât ettikleri günlerde mâtem tutulmaz.

2. Ramazan ayının son 10 günü, içerisinde Kadir gecesi bulunduğu ve sonunda bayram yapıldığından dolayısıdır. Bu bayram genel olmakla beraber aslında oruç tutmakta olan kişi sonuçta fenâfillah'a ulaştığından, Hakk'ta fâni olduğundan ve mertebe-i İseviyyete ulaştığından kendi varlığına halife-i şahsiyye olma bayramını birey olarak kutlamaktadır. Bu yüzden Ramazan ayının son 10 günü çok değerli günlerdendir. Kendi nefsinin halifesi olan kişi artık nefsinin kurallarından çıkıp kurtularak, kendi akli ile irâdesi ile kendisine hükmetmeye başlıyor.

3. Zilhicce ayının son 10 günü, genel olarak insânlığın yaşam seyrinde dört türlü seyir, mi'rac yani Hakk'a yolculuk oluşumu vardır:

* Bütün insânlığın genel olarak yaptığı seyirdir. Âdem (a.s.)'dan Muhammed (s.a.v) Efendimiz'e kadar gelen uzun ve tek seyirdir. Âdem (a.s.) cennetten yeryüzüne indirildi ve orada bir seyre başladı ki geldiği yere dönüş seyridir. Bu zarûri olan seyirdir, bizlerin elinde değildir, Cenâb-ı Hakk (c.c)'in (Kün yani Ol" emri ile bizleri ilmi ilâhî'den önce âlemi rûh'a oradan âlemi nûr'a oradan da cisimler âleminde zuhura getirmesidir. Bizler Allah'ın zatından geldiğimiz bu âlemde önümüzde duran deryâyı görüyoruz ki o deryâdaki en küçük bir birim dahi bütünün aynıdır, ancak bunlar deryâ içerisinde olupta kendi kimliğinden haberi olmayan

zerrelerdir. İşte bu hakikâten yola çıkarak dönüş yoluna girmemiz gerekmektedir. Ne zaman ki Âdemi mânâ bizim yeryüzü hükmünde olan bedenimize inecek yani cinsiyet farkı gözetmeksizin Âdemliğimizi idrâk edeceğiz işte o anda dünyâ bizim için Hakk yolunda yükselmeye başlayacağımız bir rampa gibi olacaktır. Bunun seyrini Cenâb-ı Hakk (c.c) bizlere Âdem (a.s.) başlayarak bütün diğer peygamberler vâsıtasıyla ve son olarak Efendimiz (s.a.v)'e ulaşan bir şekilde programını vermiştir. Yeni doğan bütün bebekler doğar doğmaz Rabb lîsanından "İnga" diyerek ağlamaya başlıyorlar. Zâhiren ciğerlerine dolan oksijenin verdiği acıyla ağlamalarının yanında bâtinen yani Rabb'ça olarak önce (Ayn) (ع) (I) harfiyle nida etmektedir ve (Ayn) olan aslından ayrıldığını ifâde ederek devâmında (g) yani (Gayn) (غ) harfi ile de gayra düştüğünü anlatmak istemektedir. İşte (Gayn) (غ) harfinin üzerindeki bu nokta bizim benlik noktamızdır, bu noktayı yani bireysel benliğimizi ortadan kaldırdığımız anda (Ayn)ı (ع) olmaktadır. Ve bu iki harf Arapça gramerde boğaz harfleridir. Bâtında olan boğazdan geçerek zâhire yani lîsana çıkmaktadırlar.

* Kişi bu seyir sonucu dünyâya gelip büyüdükten sonra ki bu dönem kesâfetin en şiddetli hale geldiği dönemdir ve nefsâni arzûlar sonucu gayrılığı o derece artmaktadır ve ne zaman ki akli olgunlaşıyor ve bir Hakk kervanına, gerçek arifler kervanına katılıyor ki sırâtullah'a ulaşmak için bu şarttır yoksa fıkhi yollardan ve sâdece sevâp hükmünde olan uygulamalar ile bu seyri yapmak mümkün değildir. Sırâtullah üzere yapılan bu ikinci seyri sonucu Hakk ile Hakk olunmaktadır.

* Îsâ (a.s.) nasıl ki şu anda gökte mi'racını yapmakta ve sonrasında Muhammedi şeriat üzere tekrar dünyâya inecekse aynı şekilde Hakk ile Hakk olan kişide bu halinden sonra dünyâya geri gelince üçüncü seyrini tamamlamaktadır.

* İslâmi forum içerisinde bireylerin bir sene içerisinde yaptıkları seyirdir. Ve bu seyrin en kemâlli yeri Zilhicce ayının son 10 günüdür. 11, 12 ve 13. günleri içine alan bayram dahîl olarak. Bayramın 1.günü Mûsevîyyet ikinci günü İsevîyyet üçüncü günü Muhammedîyyet ve dördüncü günü ise ahadiyyet yani İnsân-ı Kâmil mertebesidir. Bu yüzdendir ki birinci, ikinci ve üçüncü günleri kurban kesilebiliyor çünkü bu günlere denk gelen mertebelerde tecelli ve zuhurlar vardır ve en kemâlli günde görüldüğü gibi Muhammedîyyet mertebesine denk gelen üçüncü gündür ancak günümüzde hepsi Muhammedîyyet mertebesinin içinde yaşandığından dolayı bu yön ile de aynı değerdedir.

Kurban bayramı süresinde namaz sonrası okunan Teşrik Tekbirleri’de Muhammedîyyet hakikâtleri içerisinde aslında ilk gün beş ikinci gün beş ve üçüncü gün üç olarak toplam 13 rakamına göre olmalı ve üçüncü günün ikinci namazında bitmelidir ancak bütün âlemler bu tekbirlerin hakikâtlerini içerisinde bulundurduğundan dolayı bir gün daha devâm etmektedir.

Bir sene içerisindeki 12 ayın ilk yedi ayı yedi nefis mertebesinin ifâdesidir. Daha sonraki beş ay ise hazeratı hamse mertebesinin tahakkukudur. Bunun bu şekilde olması bizlerin gaflette kalmaması içindir, bir ömür içerisinde yapılan genel seyrin tatbikatı her yıl yapılmaktadır.

İşte bu onuncu aya kadar gelen hakikâtleri kim idrâk etmiş ise bâtin âleminde ona hil’at giydirilir ve hilafet verilir ki bu hilafet mânâ ve irfâniyet itibarıyla. Bunun sonrasındaki iki ayda hakikat-i Muhammediyye’nin mertebeleridir ve Cenâb-ı Hakk (c.c) buraya ulaşmış olanları kendi varlığının dışında çevresi içinde halife yapar.

Kurban bayramının hakikâti de budur ki; Kurban bayramını idrâk etmiş olan bir kişinin yakın çevresinde olan insanların da irâde gücünü ortaya getirerek nefislerini kesmelerine yardımcı olmasıdır.

Kurban'ın zâhiren eti yenebilen bir hayvân olması gerekliliği bâtinen nefsi levvâme ifâdesidir ki bu nedenle emmâre mertebesi aşılmış olmalıdır. İşte bu nefsi levvâmeyi kestirebilecek gücü çevreye verebilmesidir Kurb'an hakikâti udur.

Firavun Mûsâ (a.s.) olabilir diye 70 bin çocuk keserek katletti ve Mûsâ (a.s.) olabilir diyerek kesilen bu 70 bin çocuğun rûhu Mûsâ (a.s.)'in rûhuna iltihak etti. Mûsâ (a.s.) Firavunun karşısına bu 70 bin çocuğun gücünü arkasına alarak çıktı. Bu örneğe nispetle işte Kurban bayramında zâhiren kesilen hayvânların Allah'ın Hayy esmasının zuhurları olan rûhları da aynı şekilde o kişinin rûh âlemine iltihak ederek rûhunu güçlendirmektedir. Ve başka hiçbir sistem Kurb'an'ın bu hakikâtini oluşturmadığı için imkânımız dahilinde ve bu hakikâtlere ışığında kurb'an kesmeliyiz.

4. Mûsâ (a.s.)'in Tûr dağında îtikafta olduğu ve Tevrâtı Şerif'i aldığı son 10 gündür. Cenâb-ı Hakk (c.c) Mûsâ (a.s.) ile 30 gün (7/142) olarak sözleştikten sonra yani "Ya Mûsâ Tûr dağına çık orada 30 gün gündüzleri oruç ile geceleri ise ibâdet ile meşgûl ol" diyerek Mûsâ (a.s.)'ı oraya çıkarmıştı ancak "30 güne 10 gün ilâve ederek 40'a tamamladık" diyerek toplam 40 güne tamamlandı Mûsâ (a.s.)'in îtikafı. Cenâb-ı Hakk (c.c) daha ilk başta 30 gün yerine 40 gün dese idi 10 gün mevzû hiç ortaya gelmeyecek ve dikkatte çekmeyecekti. Demek ki İslâmiyetin içerisinde olan mertebe-i Mûsevîyyet'e kişinin Tûr-u Sinâ'da özel olarak bir 10 günü oluşmaktadır. Bâtinen Tûr-u Sinâ ise kişinin gönül dağı, varlık dağıdır. Her birerlerimizin varlıkları bir dağ hükmündedir. Ve bu dağ bazen Efendimiz (s.a.v)'e "İkrâ" hitâbının geldiği Hira dağı olur, bazen Cebeli Rahme olur, bazen Arafat dağı olur yani bizler hangi mertebede olursak o mertebenin ifâdesi olmaktadır.

Seyri sülûkta Mûsâ (a.s.) mertebesine gelindiğinde Cenâb-ı Hakk (c.c) 30 güne ilâve edilen son 10 günde kişiye Tevrâtı Şerif'i indirmektedir. Tevrâtı Şerif Yedi tanesi mermerden 2 tanesi nûrdan olmak üzere 9 levhadan oluşmaktadır.

Bu 10 günleri Cenâb-ı Hakk (c.c) gaflette kalmayalım diyerek her sene yenilemektedir. Bütün zamanlar Hakk'ın zamanları olduğundan o yönleri ile birbirlerinden farkları yoktur ancak bazı hâdiseler nedeniyle bazı günler bir özellik kazanmaktadır. Bu şekilde bazı özellikler olacak ki zamanda bize hareket noktaları olsun yoksa her gün aynı şekildedir denilmiş olsa yeknesak bir hayat olur ve bizi hareket geçirecek bazı özellikler olmaz.

10 sayısına eskiler aşere-i kâmile demişlerdir.

Bu kemâllerden bir yön teklik ve çiftliği bünyesinde barındırmasından dolayıdır, birden dokuza kadar olan sayılar tek haneli sayılardır ve 10 ile çokluk haneleri başlamaktadır.

1-0 şeklinde ayırarak bakarsak (1) Elif harfidir. Elif harfleri, (1) ise sayıları meydana getirmektedir ve ahadiyyet mertebesinin ifâdesidir. Bu ahadiyyet mertebesini ifâde eden (1) sayısının önüne hiç bir değeri ve kendine ait varlığı olmayan (0) lar getirildiğinde çokluk ortaya gelmektedir. İşte o sıfırlar (1) ile bir değer kazanmaktadır. Sıfırlar alınsa dahi (1) yine kendi varlığı üzerinde olarak (1) olarak kalır.

İşte bütün âlemlerde ne varsa bu sistem içerisinde zuhura gelmiştir. Âlemler ahadiyyet mertebesinden başlayan tenezzül ile (Bir) olan zatın bütün âlemlerde çokluk üzere gözükmesidir.

*****

﴿ ۳ ﴾ وَالشَّفَعِ وَالْوَتْرِ ﴿ ۳ ﴾

(Veş şef'i vel vetri.)

(89/3) "Ve çift olana ve tek olana."

*****

Genelde "şef'iyyet" tefsirlerde karşılıklı eş oluş anlamında kullanılmaktadır. "**Şef'i** mahlûk olan her şeydir, **vitr** ise tek olan Allah'tır" diyenlerde vardır.

Arapça lîsanında normâl olarak kullanılan çift ve tek kelimelerinden ayrı olarak "şef" ve "vitr" kelimelerinin kullanılması normâlin dışında bir hâdiseyi ifâde ettiklerinin göstergesidir yoksa normâl bir oluşum için Cenâb-ı Hakk (c.c). genele yaygın kullanılan kelimeler ile hitâp ederdi

Konuyu biraz genişleterek ve derinleştirerek ve ayrıca bizim anladığımız şekilde değil Cenâb-ı Hakk (c.c)'in belirtmek istediği şekilde incelemeye çalışalım;

Meâlde okunduğu üzere Âyet-i Kerîme'yi "çifte ve tek'e" diyerek okuyup geçtiğimiz anda bütün Rahmâniyeti kapanır ve aklımızda bir ve iki kalır sâdece. Oysa o kadar muhteşem ve hayatın ana hakikâtlerine nüfuz eden bir Âyet-i Kerîme'dir ki sâdece bu Âyet-i Kerîme'yi gerçek hali üzere bilmek dahi Kûr'ân-ı Kerîm'in tüm tercümesine bedel gibidir.

Efendimiz (s.a.v) Hadîs-i Şerifinde "*Allahû vitren yuhubbil vitra*" yani "*Allah vitr'dir vitri sever*" buyurmuştur.

Yatsı namazı sonrası kılınan Vitr namazı da 13. rek'at olarak kılınmaktadır ve kendine özel tekbiri vardır, diğer bütün tekbirlerin karşılıkları vardır oysa vitr tekbirinin karşılığı yoktur.

Cenâb-ı Hakk (c.c) bütün âlemleri halkettikten sonra insânı yani halifesini halketmeye sıra gelince ilmi ilâhîsinde a'yanı sâbite dediğimiz programlar zuhura çıkmaya başladı yani âlemlerin halkedilmesi onların zuhura çıkması için oldu. Herbirerlerimizin ana hatlarıyla özelliklerini a'yanı sâbite dediğimiz bu programlar meydana getirmektedir. Ancak bu aşamada çok önemli bir saptama yapalım salt bu programlarımıza tabî olarak herşeyimiz belirlenmiş ve biz bunlara yapmaya mecburuz düşüncesine kapılarak fiillerimizi yönlendirir ve şer'an yapılması bize bildirilen şeyleri geri plâna atar isek büyük hatâya düşeriz. Ehli sünnet vel cemaât anlayışı bu konuda en dengeli bir anlayıştır.

Bu a'yanı sâbitelerin gereği olarak herbirerlerimize çalışıp faaliyet gösterebileceğimiz özel olarak bırakılan

bölümler vardır ve işte biz bunlardan sorumluyuz.

A'yanı sâbite mahlûk değildir, Allah'ın zatının gereğidir ve vücût kokusu da almış değildir. Bu haliyle bakıldığında kişide olan program Allah'ın kendi zatında olan programdır ve bu program nefes-i Rahmâni ile bütün âlemlere dağıldıktan sonra nûr mertebesinde aldığı lâtif vücût ile mahlûkat başlamaktadır. Son olarak ise en kesif olarak bu âlemde zuhura çıkmaktadır.

Bizler bu âlemde zuhura geldiğimiz anda mahlûk hükmüyle geliyoruz. Bu aşamadan sonra burası çokluk âlemidir yani maddi mânâ da şef'iyyet âlemidir.

Buradan yukarıya doğru çıkılmaya başlandığında görüntüde değişmeye başlamaktadır yani bizler her ne kadar mahlûk hükmünde isekte a'yanı sâbitelerimiz mahlûk olmadığından dolayı bu şef'iyyet (Bir)in iki adet (Bir) olmasından başka bir şey değildir.

Bu Âyet-i Kerîme'nin belirtmek istediği de budur, zuhuru yönünden şef'iyyet, a'yanı sâbitesi yönünden vitr olan varlığın aslının vitr'e dayandığının ifâdesidir.

Sâdece a'yanı sâbite hükmünde kalınmış olsa vücûtlar ortaya gelmediği için ma'lum olamayacağız, sâdece ceset yönümüze baktığımızda ise mahlûk yönümüzü görerek ve a'yanı sâbitemizi arka plâna atarak Rahmâni yönümüzü ortaya çıkaramayacağız.

Bu hakikâtlarin idrâki ise irfâniyetin bu mertebesini oluşturmaktadır yoksa irfâniyetsiz sâdece akıl yönüyle bunların anlaşılması mümkün değildir.

Vitr, hakikat-i İlâhiyye olan, birey, İlâh-î tekliğimiz, şef'iyyet ise nefsimizle birlikte olan ikiliğimizdir. Kişi evvelâ vitriyyet'ini daha sonrada bütün âlemde yaygın olan Ferdiyyet'ini bulması Lâzımdır. İşte bu yaşam Peygamberimizden, idrak eden ümmetlerine geçen, kendi âlemlerinin (Makam-ı Muhammed-î) leridir. Ayrıca (be) nin altında ki, tek nokta Vitriyyet ve ferdiyette, (ye) nin altındaki çift nokta ise şefiyyettir. İşte bu hakikatlere Yemin edilmektedir.

*****

﴿٤﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ﴿٥﴾

(Vel leyli izâ yesri.)

(89/4) "Ve geçip gideceği zaman geceye (andolsun)."

*****

Âdem (a.s.)'dan itibâren başlayan İbrâhim (a.s.)'ın ayak izi ile devâm eden Efendimiz (s.a.v)'de mi'racâ ulaşan bir seyirden bahsedilmektedir.

Cenâb-ı Hakk (c.c)'ın yemin etmesi bu konu üzerinde çok ciddi bir şekilde durulması gerektiğinin göstergesidir.

Gece yürüyüşü Kûr'ân-ı Kerîm'de Beni İsrâîl hakkında daha belirgin olarak anlatılmaktadır.

Yâkub (a.s.)'ın lâkabı "isr" dir. Kardeşiyle olan bir ihtilâf nedeniyle yakın bir kasabada olan akrabaların yanına ulaşmak isteyen Yâkub (a.s.) gündüzleri gizli yerlerde hem dinlenip hem gizlenerek sâdece geceleri yürüdüğünden kendisine bu lâkap verilmiştir.

"Yâkub" ise kelime anlamı olarak kendi lîsanlarında (Abdullah ve saffetullah) "Allah'ın saf ve temiz kulu" demektir. Bu durumda, "Gece yürüyen Allah'ın saf ve temiz kullarının çocukları" sonucu ortaya çıkmaktadır.

Ümmeti Muhammed'e bu ifâdeyi çevirdiğimizde gece nafîle ibâdetlerini yaparak seyri sülûk yolunda ilerleyen dervişlerden bahsedilmektedir. İşte bu hüküm seyri sülûk yolunda Mûsevîyyet mertebesinde en belirgin hâle gelmektedir. Daha sonra bu yürüyüş Îsâ (a.s.) ile göğe yükseliş. Daha sonrada, Muhammed (s.a.v.) ile de, (sübhanellezi esrâ biabdihi leylen...17/1) şef'iyyetten vitr'iyyet'e kemâlini bulmaktadır.

Ve gecenin kemâlatında sabah olmaktadır ki fenâfillahtan bakâbillaha ulaşmaktır. Bu durum ise sâdece ümmeti Muhammed'e hastır diğer mertebelerin böyle bir fecr'i yoktur.

*****

﴿٥﴾ هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرٍ ﴿٥﴾

(Hel fî zâlike kasemun lizî hicrin.)

(89/5) "Bunlarda akıl sahipleri için bir kase mu?"

*****

Cenâb-ı Hakk (c.c) buraya kadar gelen yeminlerin hepsini toplayarak, hepsi bu kadar açık olan hakikâtlere aslında yemin etmeye gerek var mıdır diyor. Akıl sahibi olanlar zâten bunları kendisi bulur çıkarır mânâsına'dır.

*****

﴿٦﴾ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ﴿٦﴾

(E lem tere keyfe feale rabbuke bi âdin.)

(89/6) "Rabbinin Ad kavmini nasıl yaptığını görmedin mi?"

*****

Şu an, ve her zaman okuduğumuz anda dahi, sanki bu hâdisе oluyormuş ve görülüyormuşçasına, Cenâb-ı Hakk (c.c) okuyanı muhatap alarak hitâp ediyor.

Ad kavmi, Hûd (a.s.)'ın peygamber olarak gönderildiği ve isyanları yüzünden rüzgârla helâk edilen kavimdir. Nûh (a.s.)'ın oğlu Sam'ın torunlarından Âdem'in torunlarıdır.

*****

Cenâb-ı Hakk kullarıyla o kadar birlikteki hâdiselerin içinde o da mevcûttur, aksi hâlde mülkün sahibi olmazdı.

Faydalı olur düşüncesiyle (44/7-A'râf-Sûresi) isimli kitabımızdan (S. 96) dan aktararak, Hûd (a.s.) kavmi Ad kavmi hakkında burada genel bir bilgi verelim :Belki tekrar gibi olacak ama bütün kitaplarımızı okuma fırsatı bulamayacak olan kimselere okudukları mevzu hakkında en az ellerindeki kitaptan faydalanmış olacaktırlar.

*****

AD KAVMI; Hûd aleyhisselâm'ın peygamber olarak gönderildiği ve isyanları yüzünden rüzgarla helak edilen kavim. Bu kavim, Nûh aleyhisselâmın oğullarından Sam'ın torunlarından Ad'ın neslidir. Yaşadıkları yer Ahkâf diyarı olup, Yemen'de Aden ile Umman arasındadır. Bu bölgeye Şihr de denilmiştir. Nûh aleyhisselâm zamanındaki tûfandan sonra gemide bulunup kurtulanlar değişik bölgelerde yerleşip çoğaldılar. Ad kavmi de kendi arasında yirmi üç kabileden meydana gelen büyük bir Arap kavmi idi. Ad kavminin insânları, iri cüsseli, uzun boylu, kuvvetli, tuttuğunu koparan uzun ömürlü kimselerdi. Yaşadıkları bölgenin toprağı çok verimli, yağmuru boldu. Her taraf yemyeşil, bağlar, bahçeler, pınarlar, akarsular ile kaplı olan yerler "**İrem Bağları**" diye tanınmıştı.

Bu kavim büyük kayaları yontarak direk ve bu direkler üzerine çok gösterişli binalar yaptılar. Yaşadıkları bölgede her taraf akıl almaz süslere, göz kamaştırıcı güzelliklere sahipti. Nuh aleyhisselâm zamanındaki tûfandan sekiz asır gibi bir zaman aradan geçmesi sebebiyle tûfanı görüp, ibret alanlar ve bunları nesillere anlatanlar çoktan vefat etmişlerdi. Ad kavmi insânları sıhhatlerine, kuvvetlerine, zenginliklerine ve servetlerine bakarak her geçen gün kibirleniyor, büyükleniyor, taşkınlıklarını artırıyordu. Gün geçtikçe azan Ad kavmi, nihâyet Samed, Samud, Sada ve Heba adlı putlara tapmaya başladılar. Bağ, bahçe, tarla, hayvân, mahsul ve nesillerinde şaşılacak bir bereket vardı. Dünya nîmetleri bakımından ulaşılması arzu edilen her şeye kavuşmuş olmaları, tamamen azmalarına sebep oldu. Zûlüm ve işkenceye başladılar.

Etraflarındaki kabîlelere, zayıf ve kimsesizlere ağır zûlümler yapıyorlardı. Zavallı kimseleri yüksek binalardan atmaktan zevk alıyorlardı. Ad kavmi, bu azgın hâldeyken, Allahü teâlâ onlara ebedi seadet yolunu göstermek için Hûd aleyhisselâmı peygamber olarak gönderdi. Elli seneden fazla bir zaman bu kavmi îmanâ çağırıldı. Bu azgın kavmi Hud aleyhisselâm devamlı Müslüman olmaya davet ettiği hâlde îman etmeye yanaşmadılar. İmân edenler de

korkularından îmanlarını açıklayamadılar. Bunun üzerine kendilerine ağır azâb geleceğini ve helâk edileceklerini söyledi. Yine inanmayıp alay ettiler. Nihâyet gelecek olan azâbın işaretleri görülmeye başladı. Üç sene yağmur yağmadı. Pınarlar kuruyup ağaçlar sararıp soldu. Meşhur **İrem Bağları** yok oldu. Hayvânlar susuzluktan telef oldu. İnsânlar da bir yudum suya, bir lokma ekmeğe muhtaç duruma düştüler. Devamlı bunaltıcı ve kuru bir rüzgâr esiyordu. Tozdan göz gözü görmüyordu. Hûd aleyhisselâm ise onları durmadan îman etmeye davet ediyordu. Fakat inatlarından vaz geçmiyorlardı. Kadınları da kısırlaşıp hiç çocuk doğmaz oldu. Şiddetli kuraklık dört sene devam etti. Bundan sonra kendilerini helâk eden azâb geldi.

Bir gün yurtları üzerinde her tarafı kaplayan siyah bir bulut görüldü. Yağmur geliyor zannettiler. Hûd aleyhisselâm durumu bildirip tekrar îmanâ davet etti ise de kabul etmediler. Buluttan şiddetli bir rüzgâr esmeye başladı. Korkunç bir uğultusu ve dayanılmaz bir soğuğu vardı. Rüzgâr estikçe şiddetlendi. İnsânları tutundukları taş ve ağaçlarla birlikte göklere fırlatıyor, sonra da bırakıveriyordu. Havada adeta saman çöpleri gibi savruluyorlardı. Azgın Ad kavminin insânları param parça oldu. Yerleri yurtları yıkılıp harabe hâlini aldı. Sonra da fırtına onların ölümlerini süpürüp denize attı. Bu rüzgâr, Kûr'ân-ı kerîmde rih-i akim, sarsar, azâb-ı elim ve atiye olarak bildirilmektedir. Kûr'ân-ı kerîmde mealen; "Hûd (aleyhisselâm) ve dinde ona tabi olanları rahmetimizle kurtardık. Bizim Âyetlerimizi tekzib edip (yalanlayıp) mü'min olmayanların ise silsile ve köklerini kestik." buyruldu (A'raf sûresi: 72). Hud aleyhisselâm, îman edenlerle birlikte Mekke'ye gitti. Bunlara "Ad-ı uhra" (ikinci Ad) denilmiştir.

Yeni Reher ansiklopedisi cilt-1-sayfa126)

*****

﴿٧﴾ اِرْمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ﴿٧﴾

(İreme zâtil imâd.)

(89/7) "Sütunlara sahip İrem Şehri'ne."

*****

İrem bağları o kadar güzel ve büyük binalar içerisinde, zenginlikler ile dolu olarak yapılmış ancak kavim içlerine girmeden helâk olmuşlar.

*****

﴿٨﴾ اَلَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ﴿٨﴾

(Elletî lem yuhlak misluhâ fil bilâd.)

(89/8) "O (İrem Şehri) ki, beldeler (ülkeler) içinde onun bir eşi hakedilmedi."

*****

İrem Bağları (Hz Hud a.s) İnternette bu hususta bir bilgi aktaralım.

Yazar seyit ahmet uzun

Ad kavminin insanları ellerindeki bu imkânları bağ ve bahçeler yapmak için kullandılar. Allah'ın verdiği sonsuz nimetler sayesinde öylesine güzel bağ ve bahçelere sahip oldular ki, dünyada onun eşi ve benzeri yoktu. Şedat kendisine verilen büyük güç ve kudretle Allah'ın cennetine karşılık dünya cenneti kurmaya kalkışarak, insanları dünya cennetine davet etti. Nihayet aslında yine Allah'ın verdiği nimetlerle, söz de Allah'a karşı büyük bir b ağ oluşturdu. Bu İrem bağları gerçekten görülmeye değer bir güzellikteydi. Bağlar bahçeler ve aralarından akan nehirlerle insanı hem dinlendiriyor hem de cezbediyordu. Dünya cennetini hayal edenlerin belki de ulaşabilecekleri son nokta olarak görülebilecek güzellikteydi. Bu husus Kur'an-ı Kerim de şöyle ifade edilir; "Bilmez misin Rabbin neler yaptı 'Ad

(halkın)a, çok sütunlu İrem (halkına),ki bütün o topraklarda bir benzeri inşa edilmemişti?" (Fecr 89/ 7-8) Bu insanlar o güne kadar yapılan binaların en büyüklerini ve sağlamalarını yapmışlardı. Sahip oldukları güç ve büyük hazineler kendilerini ölümsüz olarak görmeye kadar götürmüştü. Hiç kimsenin kendilerine güç yetiremeyeceklerini düşünüyordular. Şeddat ise bu konuda daha ileri gidiyordu. Bu konuyla ilgili olarak şu olay anlatılır;

Ömer bin Hattab (Radiyallahü anh) anlatır: "Habib-i Ekrem ile Kuba Mescidinde namaz kılmıştık. Siyah sarıklı, beli kılıçlı biri yanında devesiyle salına salına dağdan aşağı indi. Gözümüzün nuru Efendimiz; "Benim gördüğümü siz de görüyor musunuz" diye sordular. "Resulullah bizden daha iyi görür" dedik. "*Abdullah bin Hafaki olması lâzım*" buyurdular. Nitekim adı geçen sahabe mescide girdi, edeble diz çöküp, selâm verdi. Fahr-i âlem "Allahü teala dilini yalan söylemekten, kötülükten korusun!" dediler ki, bu Hafakiye konuşma izni verildi demektir... — Ya Resulallah, kavmimden arkadaşlarla Hadramut'a müteveccihen yola çıkmıştık. Birdenbire ay ışığı kayboldu, kasvetli karanlık bir dere yatağında kalakaldık. Konaklamak için hazırlıklanıyorduk ki bir karmaşa, gürültü koptu. At kişnemeleri, deve sesleri, kadın feryatları, ağlaşan çocuklar, kulak yırtan çığlıklar... Derken değişik bir ses hepsini bastırdı. "Ey Yemame kafilisi" diyordu, "Vallahi kıyamet yaklaştı! Bütün putların batıl olduğunu ve bütün dinlerin hükümsüz kılındığını bildiren bir Peygamber geldi. O Peygambere muhalefet edenler, bedbaht olur, uyanlar bahtiyar!"

Kalabalıktan cesaretlenip, sesin geldiği yere yöneldik. Merakla sorduk "*iyi de sen kimsin?*" — Ben bir cinim, adım Teklan. — Peki, bu gürültüler? — Onlar da bizdendir. Kureyş kabilesinden gönderilen Peygambere iman ettiler. Meçhul ihtiyar Hafaki devam eder: "Ya Resulallah, sonra sesler kesildi. Sabah olunca yola çıktık, çöle doğru yürümeye başladık. Kervanın arkasından gelen biri vardı ki onun kafileden koptuğunu, hayli gerilerde kaldığını fark

ettim. Yol arkadaşlarıma "siz durun, bekleyin" dedim, "ben onu bulup geleyim." Kılıcımı kuşandım, yedek bineğimi alıp aramaya başladım. Bir müddet sonra karşıma bir pir-i fani çıktı ki, kirpikleri dökülmüş, beli bükülmüştü. Ancak kararlı bir şekilde yeri kazıyordu. Bineğimin ayak seslerini duyunca başını kaldırdı. Ben onunki kadar delici ve tesirli bir bakış hatırlamıyorum. Heybeti karşısında ezildim, içim ürperdi. Derhal Cenab-ı Hakk'a sığındım ve salavat okumaya başladım. Neden sonra kendimi topladım,

"Allahü teâlâ sana merhamet etsin" diye söz aldım, "biz bir grup arkadaşız, yolumuzu şaşırдық. Üstelik bir de kaybımız var. Ya bize yol göster, ya da konaklayacak yer... Hiç olmazsa içecek bir şeyler ver." O zat hoş bir dille cevapladı: "Benim sizi konaklatacak ne evim ne de çadırım var. İçirecek sütüm, suyum da bulunmaz. Yol soruyorsanız şu yana yürüyün selamete çıkar." İhtiyar beni celbetti, merakımı yenemeyip sordum, "sahi bu ıssız yerde ne arıyorsun?" — Adım Abd-i Kelâl bin Yegus El-Humeyri'dir, asırlardan beri kavmimden ayrıldım. Bir zamanlar Mazin kabilesinden beşyüz yaşında bir ihtiyarla tanışmıştım. Bana burada Ad kavmine ait bir yeraltı ırmağı olduğunu söyledi. Üçyüz yıldır kazıyorum, henüz suya dair bir iz nişane bulamadım. Ancak emeklerim de zayi olmadı, manalı yazılarla, levhalarla karşılaştım. — Yazılarla mı? — Evet istersen onları gösterebilirim sana.

Ya Resulallah Abd-i Kelâl beni daha önce kazdığı dehlizlere soktu. Orada altından bir taht üzerinde sırtüstü yatmış cesed vardı. İki gözünün arasında; "Benim adım Şeddad bin Ad. İrem Bağları ve imad sahibiydim. Bin sene yaşadım. Bin şehir kurdum. Bin kız ve hizmetçiyle yaşadım. Bin kantar altına sahib oldum. Binlerce askerim vardı. Şark ve garb saltanatım altındaydı. Ancak ne dünya bana kaldı, ne de ben dünyada kaldım. Ardımdan gelenler fani lezzetlere aldanmasın" yazılıydı. Ya Resulallah Abd-i Kelâl ardından değişik bir yere soktu ki, gümüşten bir taht üzerinde sırtüstü yatmış bir kadın cesedi vardı. Alnında ibretli bir beyit: "Ben Şeddad bin Ad'ın kız kardeşiyim.

Her kim yanıma gelirse, bana ibret nazarıyla baksın.”

Tek Ümmet Sonra Abd-i Kelâl Yegus bir taşı kaldırdı altından bir sahife çıkardı. ‘Oku’ diyerek uzattı. Ya Habiballah orada aynen şu cümleler vardı: “O ay yüzlü Nebi zuhur edince, aziz ve celil olan Allahü tealaya davet eder. O Tihame topraklarından, Mekke’den çıkar, O’na kapalı şeyler açık olur, emrine melikler boyun eğer.” Abd-i Kelâl’in gözleri doldu, hasretle içini çekmeye başladı. Yanımdan ayrılıp gitmek istedi. Eteğinden tutup sordum “görüşüp konuşmamızı nasip eden Allahü teala hakkı için söyle, sen ne yersin, ne içersin?” —Bu ihtiyara şu tepelerin otları yeter. Yorganım yapraktır, döseğim toprak. Onunla vedalaşıp ayrıldık. İki sene sonra yolum yine Hadramut taraflarına düştü, aynı yere uğradım. O çorak sahra yemyeşil olmuş, beldeler kurulmuş, ortada berrak sular akıyor. Ahaliye Abd-i Kelâl bin Yegusa’yı sordum. Kabrini gösterdiler. Başucunda bir taş vardı üzerinde “Adn kuyusunu bütün gücümle kazdım. Nihayet ben de İlyas gibi, kuyunun dibine ulaştım. Bal gibi tatlı bir su çıkardım. Lâkin toprakla uğraşmak beni bitirdi, taşlar arasında kalakaldım.” Ya Resulallah işte gördüklerim bunlardır...” Resulullah Efendimiz gözlerinden inci tanesi gibi yaşlar akmaya başladı. Ağladılar ağladılar ve “Allahü teala Abdi Kelâl bin Yegusa’ya rahmet eylesin.

O kıyamet gününde **‘tek bir ümmet’** olarak kalkacaktır” buyurdular. Hani İrem, hani Şeddat? Şeddat, Yemen’deki Ad kavminin hükümdarıdır. Her arzusu yapınca azar, şirazeden çıkar. Haşa haşa kendini bir şey sanır, boyuna posuna bakmadan “Allah size cennet vaat ediyorsa ben de vaat ediyorum” der, kesenin ağzını açar. Büyük paralar dökerek İrem Bağlı adlı bir bahçe yaptırır, içine akla gelebilecek her türlü dünya nimetini koyar. Meyveler, çiçekler, havuzlar, köşkler, cariyeler, zengin sofralar... Hazret-i Hud insanları ısrarla tevhide çağırır, ancak kalabalıklar Şeddat’ın yalanlarına ve sahte cennetine aldanırlar. Ancak günün birinde İrem Bağlı hak ile yeksan olur, izi tozu bile kalmaz.

*****

﴿٩﴾ وَثَمُودَ الَّذِينَ جَاءُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ

(Ve semûdelleziyne câbûssahre bil vâdi.)

(89/9) "Ve vadilerde kayaları oyan Semud'a"
(kavmine).

*****

Salih (a.s.)'ın kavmi olan Semud kendisinden bir mucize isteyince Cenâb-ı Hakk (c.c) onlara taştan deve çıkardı. Ancak anlaşma gereği deve kendi gününde çok su içiyor diye deveyi öldürdüler ve Cenâb-ı Hakk (c.c)'ta onları helâk etti.

Taştan deve çıkması aslında günümüzde besin zinciri konusunda önemli bir bilgidir, çünkü maden, bitki, hayvân zincirinden bitki aşaması kalkarak madenden hayvâna geçiş olmaktadır.

*****

Faydalı olur düşüncesiyle (44/7 A'râf-Sûresi) isimli kitabımızdan (S. 100) den kısa bir bilgi aktaralım.

*****

(7/77) (Fe akarûn nâkate ve atev an emri rabbihim ve kâlû yâ sâlihu'tinâ bimâ teidunâ in kunte minel murselîn.)

"Derken dişi deveyi boğazladılar ve Rablerinin buyruğundan dışarı çıktılar; "Ey Sâlih, eğer hakikaten elçilerdensen, bizi tehdit ettiğin (o azâbı) bize getir!" dediler."

"Derken dişi deveyi boğazladılar" Bütün Âyet-i Kerîme'lerde olduğu gibi burada da hem zâhir hem de bâtın-î hakikatler vardır. Zâhiri, hikâyede olduğu gibidir, bâtını ise "iş'âri-işaret" olarak kişilerin bulunduğu irfaniyyet idraklerine göredir. İş'âri olanlar geneli bağlamaz "indî-şahsi" dir, kendilerine ve o duyarlılıkta olanlara göre zevkî bir idraktır. Tatmak için özel bir eğitim gerekmektedir.

Bilindiği gibi dişilik üreticiliktir, dişi deve kişide "nefs-i

küll" ü, üreticiliği temsil eder. Salih (a.s.) ise "akl-ı küll" ü ve etkenliği temsil eder. Sâlih (a.s.) akl-ı kül cihetinden, Sâlih bir etken nefha olarak, kavmine o günün kemâli olan, ilmi İlâhiye yi "nefha-telkin" ediyor, fakat kabul görmüyor idi.

Nihayet bir pazarlık neticesinde Sâlih olan (Akl-ı küll) den "nefha-i İlâhiyye" (nefs-i küll) olan kavmine akmaya başladı geçici olan bu akış neticesinde kendilerinde bulunan "nefs-i emmâre-beden dağları" ndan (Nakatullah-Allah'ın devesi) çıktı. Bu kendilerine Allah'ın "ef'âl cihetinden esma tecellisi" idi. Ancak bunu anlayamadılar.

Mevcut olan akarsuyu şarta göre bir gün deve bir gün kavm kullanmakta idi, böylece suları azalmış ve sıkıntıya düşmüş, "**nefs-i emmâre**" olan kavim zorlanmaya başlamıştı, bu yüzden (Nakatullah-Allah'ın devesi) ni boğazladılar. Deve ve inek, bilindiği gibi nefs-i levvâmeyi ifade etmektedirler. Ben-î İsrâîl-in ineği kavmin nefislerinin rabb'ı, muhabbetlisi olduğundan kesmekte çok zorlandılar diyeti, çok sevdikleri altınları oldu. Sâlih (a.s.) a gönderilen "**deve-nakatullah**" Allah'ın, hamile dişi, üretici devesi olduğundan kendileri hakkında nefs-i levvâme değil, Hakk'ın lütfu olarak, Nefs-i radiye idi. Ve o mertebenin kendileri hakkın da kendilerini Rablarına götürecek Burak'ları ve kendilerine ulaşacak olan hakikatlerin zuhur sebebi idi. Onu kesmelerinin diyeti ise bütün varlıkları oldu. Ve, "**bizi tehdit ettiğin (o azâbı) bize getir! "dediler."**" Bunun üzerine başlarına bilinen akıbetleri geldi.

Seyr-i sülûk yolunda olan her, sâlik götürücüsünün irfaniyyeti kadar bu yoldan geçer, eğer geçmiyorsa zâten gerçek sâlik değil, zanda sâliktir. Âdemiyet'ten başlayan seyr-i sülûk yolculuğu "**salâh-sâlihlik**" vâdisine geldiği zaman o vâdiden geçmek için oraya uygun bir vasıta lâzımdır bu vasıta ise belirtildiği üzere deve'dir. Âlemde ne varsa insânda da bunların hepsi nefsinde bâtınında-kuvve'de mevcuttur, yeri geldiğinde bunları ve ahlâklarını yaşantısında kuvveden zâhire-fiile çıkarır. Her insânın nefsi onun bineğidir, bu bineğin vasfı ise kişinin ahlâkı ile ilgilidir.

Eğer bir kimse iç bünyesinde ki, nefsi emmâresini insânî hakikatler ile eğitmemişse o, insân-ı nakıs-noksan insândır. Kendisinde hâkim olan görüntü-sûret insânlığı değil, iç bünyesinde hâkim olan bir hayvanın ahlâkı üzeredir. Bunlara da hayvan-ı nâtık-konuşan hayvan derler.

İşte bu halden kurtulmak için kendi gerçek hakikatini aramaya yönelerek insânlık vadisine girmesi gerekmektedir, o vadiye gitmek için'de kendi beden-nefis dağından Allah'ın yolu olan sırat-ı müstakîm'e ulaşmak için, binek olarak "**nâkata-Allah'ın**" dişi hâmile devesini çıkarması gerekmektedir. Hâmile olması o devenin neslinin kesilmemiş-**ebter**, olmamış olması içindir. Devenin suyu çok içmesi İlâh-î ilim ve hayatla dolmasıdır, içince çok süt vermesi, deve Allah'ın devesi olduğundan o mertebenin Ulûhiyet ve irfaniyyet hakikatleri ilminden fazla, fazla vermesidir. Bilindiği gibi süt ilimdir. Su da, hayat ve ilimdir. İşte gerçek yol ehli sâlik'in bu mertebe-vâdide ki, nefis-î bineği bu ahlâkta olan "nakata-Allah'ın devesi" dir. Bu deve ile yoluna devam eden sâlik Mûseviyyet mertebesine gelince "**Tûvâ**" vâdisine girmesi için kendisinden her türlü bineğinin ve hattâ nalınlarının bile çıkartılması istenecektir. (20/12)

(7/73 hâzihî nâkatullâhi lekum Âyeten) İşte bu "nâkata-Allah'ın devesi" sizin için Ulûhiyet Âyetlerindedir.

Bilindiği gibi her Âyet-i Kerîme'nin zâhiri ve bâtını vardır, bu Âyet-i kerîme'nin kısmen ilmî yönde ki, zâhirini de anlamaya çalışalım.

Baktığımızda açık olarak görüyoruzki, dağ, taş-toprak, olan mâden'den, et olan deve çıkmaktadır, ancak bu devenin büyük miktarda suya ihtiyacı olduğu görülmektedir. Bu hususun incelenmesi gerekmektedir.

Bilindiği gibi Âyet-i Kerîme'ler "muhkem ve mütşabih" olarak ikiye ayrılmaktadırlar. Bu Âyet-i Kerîme'de zâhiri-hikâyesi, yönünden muhkem batını-hakikati, yönünden müteşabih'tir. Bünyesinde büyük bir teknoloji gizlidir, bu teknoloji gıda sanayi ile ilgilidir, Âyet-i Kerîme'de görüldüğü

gibi taş ve topraktan su ilâvesi ile et üretilmektedir. Bilindiğigibi gıda zinciri, mâden, bitki ve hayvan türlerinden sırasıyla geçerek üretilmektedir. Burada ise bir halka yoktur, yani görüldüğü gibi mâden'den et üretimi vardır. Bu oluşum büyük bir gıda teknolojisine ışık tutmaktadır. Üretim süresini %/33 kısaltmaktadır, Bu büyük bir zaman kazanımıdır. Eğer vaktim ve maddi imkânlarım olsa idi ilk işim büyük bir lâbaratuar kurup bu araştırmalara başlar idim. Zâten numeneleri de vardır, denizde balıkların, karadan denizlere ulaşan minereller ile suyun ete dönüştüğü aşikârdır, taşların içinde solucanlarında bulunduğu aşikârdır, İnsân badeni dahi kara balçık su ile karışık topraktan et olarak meydana gelen bir varlıktır. O halde bu husus olmayacak bir şey değildir. Ümid ederiz ki, bu oluşumu evvelâ sahibi olan bizlerin içinden çıkan kimseler zuhura çıkarırlar, aksi halde geç kaldığımızda yabancılar bu teknolojiyi ortaya çıkarıp, bizlerinde onlardan bunları para ile satın almamız gerekir ki bizlere yazık olmuştur, eldeki değerın kıymeti bilinmemiş diğerleri gibi zayı edilmiş olur. İçimizden kimler veya hangi firmalar bu işe el atıp başlarsa bu günden onlara bizden selâm olsun, başarılar dilerim. *Ayrıca taşların koyun olması Şuayb (a.s.) in mucizelerindendir.*

Ne yazık ki! İnternette çıkan bir yazıya göre, bizden evvel bu işe el atanlar olmuş

Sentetik et ürettiler!

20.02.2012 18:20:07

Hollandalı bilim adamları dünyanın ilk sentetik etle üretilmiş hamburgerinin Ekim ayına dek hazır olacağını söylüyor.

Kimliği açıklanmayan bir kişinin başıyla üretilen ve 250 bin euroya mal olan sentetik etin, büyükbaş hayvanlardaki kök hücreler kullanılarak elde edildiği açıklandı.

BBC Türkçe'nin haberine göre Hollanda'daki Maastricht Üniversitesi'nden Doktor Mark Post, projenin ardındaki ismin, Ekim ayında dünyaca ünlü şef Heston Blumenthal tarafından pişirilecek eti ilk hangi ünlünün tadacağına henüz karar vermediğini anlattı.

Dünyada ete olan talebin 2050 yılında ikiye katlanması bekleniyor. Et üretimi için hayvancılık sektörü, dünyadaki tarımsal arazinin yüzde 70'ini kullanıyor. Çiftlik hayvanları var hayvancılığın küresel ısınmaya etki ettiği belirtiliyor.

*****

﴿٧٨﴾ فَأَخَذْتَهُمُ الرَّجْفَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿﴾

(Fe ehazethumur recfetu fe asbahû fi dârihim câsimîn.)

(7/78) **"Bunun üzerine hemen onları, o sarsıntı yakaladı, yurtlarında diz üstü çökekaldılar."**

*****

﴿٧٩﴾ فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّاصِحِينَ ﴿﴾

(Fe tevellâ anhum ve kâle yâ kavmi lekad eblagtukum rîsâlete rabbî ve nesahtu lekum ve lâkin lâ tuhibbûnen nâsîhîn.)

(7/79) **"Sâlih de o zaman onlardan yüz çevirdi ve şöyle dedi: "Ey kavmim! And olsun ki ben size Rabbimin elçiliğini tebliğ ettim ve size öğüt verdim, fakat siz öğüt verenleri sevmiyorsunuz."**

*****

Sâlih (a.s.) in kavmi Semud, hakkında burada genel bir bilgi verelim:

Semûd kavmi, Şam ile Hicaz arasındaki Hicr denilen bölgede yerleşmişti. Bu sebeble "Eshâb-ül-Hicr" de denilen

bu kavim, gün geçtikçe çoğalıp büyüdü. Dokuz kabileden meydana geldi. Çok çalışıp, bağlar, bahçeler yetiştirdi. Çöllerin kuru sıcağından kurtulup, dağları oyarak tepelere saraylar, ovalara köşkler kurdular. Sanatta ve servette iyice ilerlediler. Ancak, zevk ve safâya düşüp daha önce kendilerine Hûd aleyhisselâm tarafından bildirilen, hak dinden yavaş yavaş uzaklaşmaya başladılar. Kabîle reislerinin de zûlme ve haksızlığa başlamaları üzerine, gittikçe çözülen, Semûd kavmi, nihâyet ağaçtan ve taştan putlar yapıp tapmaya başladılar. Saptıkları kötü yolda sürüklenerek, tevhid esâsından, Allahü Teâlâya îman etmekten tamâmen uzaklaştılar. Câhil ve azgın bir kavim oldular.

Sâlih aleyhisselâm, bu kavim arasında herkesle iyi geçinen, fakirlere yardım eden, zayıfları koruyan ve üstün ahlâkıyla sevilen bir zâttı. Kırk yaşlarına geldiği sırada, Allahü teâlâ onu Semûd kavmine, doğru yolu göstermek üzere peygamber olarak gönderdi. Sâlih aleyhisselâm kavmini îmana dâvet edip, putlara tapmaktan, zûlümden ve diğer bütün kötülüklerden uzak durmalarını ısrarla söyledi. Kavmine; "Gerçekten ben size gönderilen güvenilir bir peygamberim. Artık Allah'tan korkun, bana itâat edin." diyerek dâvetini açıkladı.

Sâlih aleyhisselâmın bu dâveti karşısında pek az kimse îman etti. Kavmin çoğunluğu îman etmemekte direndi. Servetlerine güvenen, zevk ve safâ içinde kendinden geçip, zûlme başvuran inkârcılar, Sâlih aleyhisselâma; "Sen de bizim gibi bir insândan başka bir şey değilsin!" diyorlar, onu, "büyülenmiş, yalancı" sayıyorlardı. Sâlih aleyhisselâm ise kavmini îmana davet etmeye devam ediyor ve şöyle diyordu: Ey Semûd kavmi! Sizin içinde bulunduğunuz bu güzel bağ ve bahçelerde, bu yemyeşil ekinler, altın başaklarla, güzel hurmalarla ve çağlayan sularla berâber ebedi olarak burada kalacağınızı mı zannediyorsunuz? Bu evleri kim yaptı. Şimdi kim oturuyor, hiç düşünüyor musunuz? Bu bağların ve bahçelerin ilk sâhibleri kimlerdi, şimdi kim oturuyor? Belki onlar da sizin kendilerini burada

ebedi kalacak zannediyorlardı. Fakat hepsi ölüp gittiler. Siz de gelip geçenler gibi öleceksiniz. Bunlar size kalmayacak. Âhirette, yaptıklarınızdan birer birer hesâba çekileceksiniz. Henüz fırsat eldeyken bana tâbi olun. Şunu iyi bilin ki, bugün sizi aldatıp, Allah'a isyân ettirenler, ilâhî azâbtan kendilerini de sizi de kurtaramayacaklardır. Çünkü onlar da sizin gibi âciz insânlardır." Allahü Teâlâ, Semûd kavmine isyân ve taşkınlıktan vaz geçmeleri için, kadınlarını kısır bıraktı. Ağaçlar kuruyup meyve vermedi. Semûdluların bir kuyu hâricindeki bütün suları kurudu.

Sâlih aleyhisselâma kin ve öfkeyle gelen Semûdlular: "Ey Sâlih! Aramıza fesâd karıştırdın. Mallarımıza, çoluk-çocuğumuza, bize zarar verdin. Buradan çekil git. Yoksa seni öldürürüz. " dediler. Sâlih aleyhisselâm bir müddet onlardan ayrılıp tenhâ yerlere gitti. Bir müddet sonra tekrar dönüp Semûdluları îmana dâvet etti. Semûd kavmi, Sâlih aleyhisselâmdan mûcize göstermesini istedi. Ancak mûcizeleri gördükleri hâlde yine îman etmediler. Yine bir gün Sâlih aleyhisselâma gelip: "Eğer doğru söylüyorsan, şu dağdaki sarp kayalardan kızıl tüylü ve doğurmak üzere olan bir dişi deve çıkınsın. O zaman sana îman ederiz. " dediler. Bunu istemekten maksatları akıllara durgunluk verecek, insânları şaşırtacak bir iş isteyip, yapmamasını ve mahcup olmasını düşündüler.

Sâlih aleyhisselâm; "Allahü teâlâ her şeye kâdirdir, böyle bir mûcize görürseniz, dağdan akan pınar suyunun bir gün deveye, bir gün size âit olmasına râzı mısınız?" dedi. Semûd kavmi böyle bir şey olamayacağını düşünerek: "Bu şartı da kabul ediyoruz. " dediler. Sâlih aleyhisselâmın bu şarttan maksâdı; dağdan gelen pınar suyunun az olması ve azgın insânların sâhiplenmesi sebebiyle zor durumda kalan kimselere yardımcı olup, devenin hissesi olan suyu fakir ve zayıflara vermektir. Sâlih aleyhisselâm onlara; "Benimle sözleştiğinizi unutmayın, şâyet deve çıkınca ona bir zarar verirsiniz ve verdiğiniz sözlerde durmazsanız acı bir azâba uğrarsınız. " dedi. Semûd kavmi; "Sen deveyi çıkar, her istediğini kabul edeceğiz. Aksine bir iş yaparsak azâbı da

kabul ediyoruz. " dediler.

Nihâyet devenin çıkmasını istedikleri dağın kayalıkları önünde toplanıp, beklemeye başladılar. Sâlih aleyhisselâm böyle bir mûcize vermesi için Allahü teâlâyâ duâ etti ve duâsı kabul oldu. Kaya yarılıp, arasından istedikleri gibi bir deve çıktı. Deve, iki yana dizilip hayret ve şaşkınlıktan donakalan Semûd kavmi arasından salına salına yürümeye başladı. Sonra da bir yavru doğurdu. Bu mûcizeyi görenlerden bir kısmı îman etti. Diğer bir kısmı ise menfâatlerinin ve zûlümlerinin ortadan kalkacağını görenek bir türlü îman etmediler. Sâlih aleyhisselâm onlara sözlerinde durmalarını, aksi takdirde ağır bir azâba dūşeceklerini söyledi. Fakat inad ve inkârdan vazgeçmediler.

Suyun taksimi işi de kendilerine ağır gelip kendilerine göre çâreler aramaya başladılar. Mûcize olarak kayadan çıkan deve, yavrusuyla birlikte her tarafı dolaşıyor, su içme nöbeti olduğu gün de suyun başına gelip suyu tamâmen içiyordu. Su içmesi de ayrı bir mûcize olup tonlarca su içiyor, su vücûdunda kayboluyordu. Suyu içip bitirince, su çıkan yerde oturuyordu. İmân edenler, ondan bir kabîleye yetecek kadar bol süt sağıyorlar, süttten içiyor ve yiyecekler yapıyorlardı. Böylece inananların îmanı kuvvetlenir, inkârcıların kinleri artardı. Bu mûcize karşısında âciz kalan Semûd kavmi deveyi öldürmeyi plânlıyordu. Nitekim, Sâlih aleyhisselâmın nasihat edip, îman etmeye çağırıldığı bir sırada, onlar, su içmekte olan deveyi göstererek; "Güyâ şu deveyi öldürsek biz helâk olacaktık! Onu öldürelim de gör!" dediler.

Nihâyet çeşitli plânlar kurarak deveyi öldürdüler. Sonra da Sâlih aleyhisselâma; "İşte deveyi öldürdük. Eğer söylediğin gibi bir peygambersen sözlediğin azâbı getir. " dediler. Sâlih aleyhisselâm bu azgın kavme şefkât ve merhâmetle nasihat edip; "Ey kavmim! Nedir bu yaptığınız? Sizin için bir imtihan vesilesi olan deveyi de öldürdünüz. İnkârda ve günâhkarlıkta ısrar ettiniz. Buna rağmen tövbe kapısı açıktır. Neden azâbın gelmesini istiyorsunuz, tövbe

ediniz!” dedi. Bu son dâvete de sert cevaplar veren Semûd kavmi, Sâlih aleyhisselâmı, âilesini ve îman edenleride öldürmeyi plânlamaya başladılar.

Sâlih aleyhisselâm bu azgın kavme şöyle dedi: “Yurdunuzda üç gün daha kalın, birinci gün yüzünüz sararacak, ikici gün kızaracak, üçüncü gün siyahlaşacak, dördüncü gün ise üzerinize azâb gelerek sizi helâk edecektir!” Sâlih aleyhisselâmın söylediği bu günler gelip çattı. Bu sırada Semûd kavmi Sâlih aleyhisselâmı ve inananları öldürme teşebbüsüne giriştiler. Onlar harekete geçmeden, Cebrâil aleyhisselâm gelip, durumu Sâlih aleyhisselâma bildirdi. Sâlih aleyhisselâm da îman edenlerle birlikte oradan uzaklaşıp gitti. Birinci günde bâzı hâller zuhûr etti. Devenin bastığı yerlerde kan fişkırıldığı, ağaçların yapraklarının kızardığı, kuyu suyunun kan renginde ve insânların yüzlerinin sapsarı olduğu görüldü. İkinci gün de Semûdluların yüzleri kana boyanmış gibi kıpkırmızı oldu. Bu belirtileri gören Semûdlular azâbın geleceğini kanâat getirip feryât ettiler. Yüzlerinin siyahlaştığı üçüncü gün, evini sarıp hücum ettikleri Sâlih aleyhisselâmın, şehirden çıkıp gittiğini anladılar. O gün, gece yarısından sonra, sabaha karşı şiddetli bir sarsıntı ve dağlardan fişkırان ateş ile Semûd kavminin yurdu altüst oldu.

Sayhanın (*sarsıntının*) şiddetinden hepsinin ödleri patladı. Hepsi helâk olup gittiler. Bundan sonra da yurtları hiç mâmur edilmedi. Sanki hiç insân yaşamamış bir yer hâlini aldı. Semûd kavmi helâk edildikten sonra Sâlih aleyhisselâm, îman edenlerle birlikte gelip, yerle bir edilen şehre ibretle bakarak; “Ey kavmim! Sizden hiçbir ücret istemeden, sizi sâdece Allahü teâlâ îman etmeye dâvet ettim ve bunu size nice nasihatlar yaptım. Fakat siz dinlemediniz. Sonra bu azâba uğradınız!” dedi. Sâlih aleyhisselâm, kavminin helâkinden sonra kendisine îman edenlerle birlikte Mekke’ye veya Şam taraflarına gitti. Remle kasabasına yerleşti. Hadramût tarafına gittiğine dâir rivâyetler de vardır.

(yeni rehber ansiklopedisi, cilt -17-sayfa-226)

Mes'ele'ye kendi varlığımızdan bakarsak, bize öyle bir müddet geliyor ki daha evvel gelen bilgilerin tesirleri geçip yine biraz gaflette kalmaya başladıktan sonra Cenâb-ı Hakk bizi tekrar îkaz etmek üzere, sâlâh üzere tavsiye için Sâlih (a.s.)'ı bize gönderiyor. Ve bu sâlâh nefsimize diyor ki "ey nefs Rabbine ibâdet et sana bundan başka hiçbir şey faydalı olamaz" tavsiyesinde bulunuyor. Bu sâlâh bize idrâkimiz çok güçlü ise Cenâb-ı Hakk'tan ilhâm yoluyla gelebilir eğer bir derviş isek şeyhimizden gelir. İşte o anda şeyh konumunda olan kimse sâlâhlık getirir ve mânâ olarak orada Sâlih peygamberin görevini görür.

Bu mertebede kişiye bazı oluşumlar geliyor. Dervişe deve hükmünde bir bilgi gelir. Devenin özelliği sâfiyeti ve o zamanlarda hacca götürmesidir, işte Cenâb-ı hakk bu dönemlerde kişiyi Hakk'a ulaştıracak vâsitayı çıkartıyor kişinin kendi gönlünde. Devenin kendi gününde bütün suyu içmesi ise kendi gönlündeki Hakkanî ilimleri hiç bırakmadan içmesi ve bunları süte çevirmesi yâni faydalı gıdâya çevirip cemaâte dağıtmasıdır. Bu rahmâni ilimleri alan cemaâtte o ilimlerden kendilerine göre değişik değişik gıdâlar yapıyorlar fakat nefis kavimi bunu da çekemiyor. Demek ki o devrelerde hâlâ kavim yola girmemiş ve azgındır. Ve nefsi emmâre o deveyi kesiyor sonrasında Cenâb-ı Hakk büyük bir ihtarla onu ortadan kaldırıyor.

Dikkât edersek burada besin zinciri aşama kaydediyor ve mâdenden hayvân oluşuyor, normal sıralama gereği olan bitki bölümü ortadan kalkıyor. Bir gün gelecek insânoğlu mâdenden et yapacak, çünkü bu âyetlerde bu oluşum belirtiliyor.

*****

﴿ ۱۰ ﴾ وَفَرَعُونَ ذِي الْاَوْتَادِ ﴿﴾

(Ve fir avne zîl evtâd.)

(89/10) "**Ve kazıklar sahibi firavuna" (neler yaptı).**

*****

Kazıklar-direkler, sahibi. Bu tabir oldukça önemlidir, Fir'âvn hakkında birçok sözler söylenir. Bir bakıma bu direklerin, piramitler olduğu söylenir, görüntüleri gerçekten uçları sivriltilmiş kazıklara benzemektedir yerlerinde sağlamca dururlar. Ayrıca zamanlarında çıkardıkları kanunlarda birer kazıktır, nasilki, kazık yere çakılır ve bir şeye istinad edilir yani belirleyice bir unsurdur, onların çıkardıkları nefisleri istikametinde ki kanunları da birer kazıktır ve o kazıklar ve zulüm hikâyeleri günümüze kadar gelmiş ve kıyamete kadar da nakledileceklerdir bu haller dahi yerinden sökülememiş kazıklardır.

Zâhiren böyle olduğu gibi bâtinen de nefsimizin de böyle kazıkları vardır umulmadık yerde kişiyi o kazıklara oturtu verirdi, kişinin haberi bile olmaz. Tarihi seyri Museviyyet mertebesinden bahsettiği için seyr-u sülûk yolunda bu mertebede daha da dikkatli olmak gerekir. Mûseviyyet tenzih mertebesi olduğundan kişinin nefsi bu bilgiyi, kişiyi Hakk'tan uzaklaştırması için bu mertebenin beşeri anlayışını tatbik ettirmeye çalışır böylece kişi güya hörmet ediyor ve yüceltiyor düşüncesi ve iyi niyeti ile Cenâb-ı Hakk-ı beşeri tenzih-i ile âlemlerinin dışına çıkarmış olduğundan bir daha ona ulaşması söz konusu olamayacaktır.

İşte bu halin yaşantısına giren sâlik nefsinin kazığını yemiştir bir daha hep hayalinde ki ve ötelerde ki bir Rabb'a yönelmiş olacaktır. İşte bu yüzden gelecek Âyet-i Kerîmelerde, "Rabb-ı na dön" hitabı ile karşılaşacaktır. Dönmek içinde, dönülen bir yerin olması lâzımdır bu dönülen yer âlemi şهادette yaşadığımız mertebede olan yerdir. Ve Âyet-i Kerîmeden anlaşılın bu gün hemen dönmektir o halde dönülecek olan yerde hâzırdır, gaybda değildir. İşte irfan ehli hâzır olan rabb-ı na döner gaflet ehli ise gaybda olan rabb-ı na döner, farkında oladan nefsinin kazığını yer, yani aldatılmış olur. Rabb-ı nı bekler durur. Cenâb-ı Hakk muhafaza eylesin.

*****

﴿ ۱۱ ﴾ الَّذِينَ طَعَوْا فِي الْبِلَادِ 34

(Ellezîne tagav fil bilâd.)

(89/11) **"Onlar ki beldelerde azgınlık yaptılar."**

*****

Bu kavimler daha eski kavimler olduğundan seyru sülûk ta daha önceleri olan hallerdir ve bunların bütün ahlâkları o devreleri itibariyle kişide az çok vardır. Genelde dünya tarihinde insanlar hangi aşamalardan geçmişlerse küçük benzerleri olarak ta bir insan-ın Hakk seyrinde bu yaşantıları tadıp geçmesi gerekmektedir. Aksi halde bunların bizlere bildirilmelerinin ne hikmeti olabilirdi.

Bütün Peygamberlerden her birerlerimizin alacağımız yaşam hisselerimiz vardır. Bunları en azından ilmî birer bilinçle de olsa, bilmemiz bize çok şeyler kazandıracak ve tevhid yolunda geçtiğimiz ve geçeceğimiz yollarımızı daha iyi görmemize yardımcı olacaklar ve sağlıklı "isr" yolculuğumuzu yapmamıza yardımcı olacaklardır.

*****

﴿١٢﴾ فَآكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ﴿﴾

(Fe ekserû fihel fesâd.)

(89/12) **"Böylece orada fesadı çoğalttılar."**

*****

Eğer bunlar bilinmez ise bizde de nefsimiz fesadını çoğaltır ve kamçı yemeği hakk etmiş oluruz.

*****

﴿١٣﴾ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ﴿﴾

(Fe sabbe aleyhim rabbuke sevta azâb.)

(89/13) **"Bundan dolayı Rabbin onları azâp kamçısı ile kamçıladi."**

*****

Âyet-i Kerîmeye dikkatle baktığımızda, kamçı fiilinin fâilinin açık olarak Rabb olduğu belirtiliyor. Ve anlatan

mertebenin de Rahmaniyyet mertebesi olduğu açık olarak anlaşılıyor. Bilindiği gibi birçok kamçı türleri vardır genelde bir tutulacak yeri birçok liften püskülden meydana gelen uçları vardır. Rabb'in kamçısı, ise celâlî isimlerin toplandığı ve örüldüğü bir Celâl tecellisidir. Ve bu tatbikat-ı kulun fiilinin karşılığı-cezası, olarak daha dünya da iken gördüğü hazin haldir.

*****

﴿١٤﴾ إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ﴿١٤﴾

(İnne rabbeke le bil mirsâd.)

(89/14) "**Muhakkak ki senin Rabbin elbette gözleyendir.**"

*****

Burada da görüldüğü gibi Gözleme fiili, Rabb'e aittir ve gözleyen, gözlenen ile aynı sahadadır, ancak gözleyen kendini, gözlediğine göstermeyebilir. Bu Âyet-i Kerîme'de Rububiyyet mertebesinin tamamen hayatın içinde olduğunu, sadece ötelerde olmadığını açık olarak göstermektedir. Bu anlayış bir irfaniyyet işidir.

*****

﴿١٥﴾ فَمَا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَيْهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ ﴿١٥﴾

﴿١٥﴾ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ﴿١٥﴾

(Fe emmel insânu izâ mebtelâhu rabbuhu fe ekremehu ve na'amehu fe yekûlu rabbî ekremen.)

(89/15) "**Fakat insân, ne zaman Rabbi onu imtihan edip, böylece ona ikrâm eder ve onu ni'metlendirirse, o zaman: "Rabbim bana ikrâm etti." der.**"

*****

﴿١٧﴾ كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ

(Ve emmâ izâ mebtelâhu fe kadere aleyhi rızkahu fe yekûlu rabbî ehâneni.)

(89/16) "Ve fakat, ne zaman onu imtihan edip, böylece onun rızkını ölçülü verirse (daraltırsa), o zaman: "Rabbim bana ihânet etti." der."

*****

﴿١٧﴾ كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ

(Kellâ bel lâ tukrimûnel yetîme.)

(89/17) "Hayır, bilâkis siz yetime ikrâm etmiyorsunuz."

*****

﴿١٨﴾ وَلَا تَحَاضُّونَ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ

(Ve lâ tehâddûne alâ taâmil miskîn.)

(89/18) "Ve yoksulları doyurma konusunda birbirinizi teşvik etmiyorsunuz."

*****

﴿١٩﴾ وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَمًّا

(Ve te'kulûnet turâse eklen lemmâ.)

(89/19) "Ve size bırakılan mîrası hırslı bir yeyişle yiyorsunuz."

*****

﴿٢٠﴾ وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا

(Ve tuhibbûnel mâle hubben cemmâ.)

(89/20) "Ve malı aşırı bir sevgiyle seviyorsunuz."

*****

﴿٢١﴾ كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴿٢١﴾

(Kellâ izâ dukketil ardu dekken dekkâ.)

(89/21) "**Hayır, arz, paramparça parçalanıp dağıldığı zaman.**"

*****

Bu Âyet-i Kerîme' her ne kadar zâhiren kıyamet sürecinden bahsediyor ise de bâtinen hakikât ve mârifet yolunda bizdeki nefsânî arzûların ve isteklerin yıkılmasından bahsetmektedir. Tevhidi ilâhîyye ile bunlar sarsıldıkça yavaş yavaş parçalanıp yıkılmaktadırlar aksi halde bu nefsânî arzû ve isteklerin altında kalır ve ezilir gideriz, Allah korusun.

Bir kasabada camî ve tekke yanyana imiş. Camî'nin görevlisi olan imamın Kûr'ân-ı Kerîm'i okuyuşu ve fıkıh bilgisi çok üst düzey olmasına rağmen camî'de 3-5 kişi oluyormuş oysa tekke efendinin onun yanında bu bilgileri ve okuyuşu çok sıradan olmasına rağmen sürekli insânlar ile dolup taşmaktaymış. Bir gün camînin imamı tekkenin efendisine "sizin fazla hurûfat ve medrese tahsiliniz yok ancak tekkeniz sürekli dolu ve bizim camî boş, bu nasıl oluyor" diye sormuş. Tekkenin efendisi camînin imamından "Zilzâl sûresini okumasını istemiş, camînin imamı bütün kaideleri ile birlikte sûreyi çok güzel bir şekilde okuduktan sonra efendiden şimdi de aynı sûreyi onun okumasını rica etmiş. Bunun üzerine Efendi okumaya başlamış ancak daha "**İzâ zulziletil ardu zilzâlehâ**" der demez imam pencereden bütün dağların sarsılmaya başladığını görünce telaş ile "tamam, tamam" ben anlayacağımı anladım, demiş.

Bizlerde bu sarsıntılar olmadıkça üzerimizdeki ağırlıkları dökemeyiz.

*****

﴿٢٢﴾ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ﴿٢٢﴾

(Ve câe rabbuke vel meleku saffen saffâ.)

(89/22) **"Ve Rabbin geldiği ve melekler saf saf olduğu zaman."**

*****

Özel hitâp ile "senin Rabb'in geldiğinde" ifâdesi ne kadar bizi bize haber veren bir ifâdedir. Esmâ mertebesinin ahirette zuhuru Rab ismi ile olacaktır. O gün alacağı sûreti tabî bugünden bilemiyoruz ancak insânlar o Rabb'i o gün orada müşâhede edecekler tabî bu müşâhede için de bugün bunu idrâk etmemiz lâzımdır.

Bir hadis-i şerifte şöyle buyrulur:

"Ehl-i cennet, cennete dahîl olduğunda Hak Subhanehu ve Teâlâ Cemâl ile Kemâlinden kibriya perdesini kaldırıp: **"Ene Rabbükümül ala"** yani "Yıllardır görmeyi arzûladığınız âlâ. Rabbiniz benim," diye zuhur eder... Onlar Rabbin bu tecellisini inkâr edip;

"Hayır, Asla!.." diyerek feryad u figan ederler.

Bu tecelli değişik şekillerde üç defa daha tekrar eder. Ve onlar da tekrar tekrar inkâr ederler. Sonra Hak onlara, "Rabbinizle sizin aranızda bir işaretiniz var mı?.." diye hitâb eder... Onlar da "evet" derler. Ondandır herkeş, kendi zannı ve itikadı üzere olan tecelli ile tecelli eder. Onlar da bu defa kabul ederler.»

*****

﴿٢٣﴾ وَجِئَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ
وَإِنِّي لَهُ الذِّكْرَى ﴿٢٤﴾

(Ve cîe yevmeizin bi cehenneme yevmeizin yetezekkerul insânu ve ennâ lehuz zikrâ.)

(89/23) **"Ve o gün (izin günü) cehennem getirilmiştir. İnsân o gün tezekkür eder (düşünüp, hatırlar) ve bu zikrin ona nasıl (faydası) olur ki?"**

*****

Cehennemden bir bölümdür bu getirilecek olan. Bu

bahsedilen bütün hâdiseleri gördükten sonra bunları dünyâda iken yapmamış olanlar mutmain olacaklar ve tamam şimdi yapalım diyecekler ancak "iş işten geçti bunun yeri dünyâ idi" denilerek bu istekleri kabul edilmeyecektir.

*****

﴿٢٤﴾ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ﴿٢٤﴾

(Yekûlu yâ leytenî kaddemtu li hayâtî.)

(89/24) "**Keşke ben hayatım için (yaşarken güzel ameller) takdim etseydim.**" der.

*****

Ne kadar hüsrân dolu oluşum olacaktır, görüldüğü gibi.

*****

﴿٢٥﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ ﴿٢٥﴾

(Fe yevmeizin lâ yuazzibu azâbehû ehad.)

(89/25) "**Artık o izin günü, kimse O'nun azâbı gibi azâblandıramaz.**"

*****

Kişilerin vicdani azâbları kendilerine yeter ve bu azâbın en büyüğüdür, bundan daha büyük azâbta kimse yapamaz. "Kendi kendine yaptığın âdem, bir araya gelse yapamaz âlem" demişlerdir.

*****

﴿٢٦﴾ وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ﴿٢٦﴾

(Ve lâ yûsiku ve sâkahû ehad.)

(89/26) "**Ve kimse O'nun bağladığı gibi bağlayamaz.**"

*****

Çünkü o gün o halin dışına çıkmak mümkün olmayacaktır.

*****

﴿ ٢٧ ﴾ يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿﴾

(Yâ eyyetuhen nefsul mutmainneh.)

(89/27) "Ey mutmain olan nefs!"

*****

"Mutmain" olarak ilk önce seyri sülûk yolunda olan mutmain nefis mertebesine hitâp edilmektedir. Ve bu düzey târikat düzeyi olan mutmain nefistir gerçek mânâda oluşmuş mutmain'lik değildir. O ise daha sonra irfaniyyet ile oluşacak bir haldir.

Kişi bireysel varlığı içerisinde belirli sarsılmalar geçirerek emmâre, levvâme ve mülhîmeyi sırtından attıktan sonra kendisinde başlayan belirli oluşumlar ile ayakları sağlam basacak kadar bir yere gelir en azından kendisinde bir beşeriyet olduğunu ve bunun da Hakk'a ait olduğunu idrâk eder, tam olarak yaşamasa da. Târikat mertebesindeki mutmainlik olduğu gibi her mertebenin ayrı bir mutmainliği vardır ve bütün hepsinin toplamından oluşan genel mutmainne vardır.

*****

Yeri gelmişken okuyamamış olanlar için (İrfan mektebi ve şerhi) isimli kitabımızdan konu ve âyet-i Kerîme'lerde ilgili olan bölümleride aktarmayı uygun gördüm, İnşallah faydalı olur.

*****

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

"NEFS-İ MUTMEİNNE"

Nefs-i Mutmeinne: Tatmin olan, huzur bulan, *nefs* anlamında dır.

Zikri: "YA HAKK" dır.

İdrâki: Bu mertebenin şuuru ile ileriye doğru gitmeğe gayret etmesidir.

Kûr'ân-ı Kerîm; Fecr Sûresi; (89/27-28) Âyetinde bu mevzua işaret vardır.

﴿٢٧﴾ يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾

﴿٢٨﴾ اِرْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ ﴿٢٨﴾

(Ya eyyetühennefsülmutmeinetü (27) irci i ilâ Rabb'i ki.....(28)

Meâlen: "**Ey nefsi mutmeinneye eren kişi. Rabb'i ne dön."**

Hâli: Bu mertebenin hâli ile hâllenmeye çalışmaktır.

Kûr'ân-ı Kerîm, En'âm Sûresi; (6/79) Âyetinde bu hâle işaret vardır.

﴿٧٩﴾ إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ﴿٧٩﴾
حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٧٩﴾

(İnni veccehtü vecchiye lillezi fatırıssemavati vel erda hanife ve ma ene minel müşrikin.)

Meâlen: "**Ben, varlığımı semavat ve arzı var edene döndürdüm, ben müşriklerden değilim."**

Yaşantısı: *Nefs-i Mutmeinne'nin* iki yüzü vardır, biri *Mülhime'* ye bakar, diğeri

*Râdıyye'*ye bakar.

Bu mertebenin belirgin ahlâk ve sıfatları şunlardır:

Meleki ahlâklıdır. Hâli, tevazu ve ihlâs üzeredir. Kanaat, sehavet, şecaat, iffet, fiilleriyle iş görür. Taat ve itaatten

zevk alır. İyiliği terketmekten ve kötülüğe dönmekten korkar.

Rengi: Beyazdır. Bu makamın anahtarı ve yükselticisi **HAKK** ismi'dir. Mürşidinin himmeti irşadı'dır.

Tarikat mertebesi' ni iyi idrak etme yeridir. Zaman, zaman **KABZ** zaman, zaman da **BAST** hali devam eder.

Bu hususta kısa bilgi sunmağa çalışalım:

Evvelki hallerinde yaşamını sürdürerek *Nefs-i Mutmeinne'*ye ulaşan sâlik, önceki hallerinde az da olsa şüphe ve endişeler içinde bulunuyorken burada daha çok huzur bulmuş ve yaşantısında yeni bir aşama daha kaydetmiş olur. Bu mertebede ilâhi huzuru bulup kendine ve Rabb'na güveni artar. Kendini daha derinlemesine tanımağa başlar.

Bu yer Rabb'ın özel olarak **Hakk** zikrine devam eden kullarını kendine davet ettiği yerdir. Bu davete ancak **(Nefsini bilen Rabb'ı nı bilir)** hakikatine âşina olanlar icabet edebilirler. Oldukça özel bir mertebedir. Umumilik'ten seçilmişliğe geçiştir, ve çok çalışma gerektirir. Kulaktan duyan her kişi değil, gönülden duyan er kişi ancak bu çağrıya icabet ede bilir. Bu hitap bâtını açık olanlara ulaşır. Diğerleri ise sadece kelâmını duyar ve orada kalırlar.

Gönül ve can gözünü faaliyete geçirenler bu daveti duyar ve uyarlar. **(Ey tatmin olup huzur bulan nefis, Rabb'ı na dön, 89/27)** emrini her müslüman duyar, veya okur, fakat bulunduğu mertebesi itibarile icabet etmeğe çalışır. Bu hâli çok iyi düşünmemiz gerekmektedir. Bir ömür boyu ibadet ehli olan kimse acaba; nereye dönüyordu ki; **(Rabb'ı na dön)** hitabına muhatap oldu.?

Kişi gaflet ve şuursuz bir halde yaptığı ibadetleri **(hayâli Rabb'ı)** na, yani **(Hakk'**

dan gayrı muhabbet ettiği ne var ise) farkında olmadan onlara yönelmesidir. İşte bu oluşumun farkına vararak, varlık muhabbetinden, **Hakk** muhabbetine dönmesi **(irci'i)** hitabını duymağa başlamasıdır.

Bu emre ancak **Mutmeinne** olmuş nefis gerçek haliyle icabet edebilir ve Rabb'in dan bu emri vasıtasız (müşahede ederek) alır. Çünkü gerçek Rabb'i na ulaşmıştır. Daha evvelce, hayalinde var ettiği Rabb'i na ibadet ederken, burada gerçek Rabb'a yani **Rabb-ül erbab'a**, Rabb'ların Rabb'ına, yönelmiştir.

İşte bu yüzden de (**Mutmeinne nefis**) hitabına mazhar olmuştur. (Mutlak irfan) mertebesinin başlangıcıdır. Kendini tanıma yolunda büyük aşama kaydetmektir.

Ne büyük saadettir ki; Rabb' kişiye bu mertebe de özel olarak hitab etmektedir.

Duyanlara, uyanlara, yaşayanlara gerçekten aşk olsun, helâl olsun.

Buraya gelinceye kadar insânlara olan hitap umumidir. Burada hususiliğe ve özelliğe geçiliyor. Rabb'in sana, özel olarak hitabı ne güzeldir, ne hoştur! Onun için bu kimseye büyük *ihsan-zât-i müşahede* vaki olmuştur. İşte bu yaşantıya ulaşan ve idrak eden kişi de, karşılık olarak: (*Ben mutlak varlığımı-vechimi semavat ve arzı var edene döndürdüm, ben müşriklerden değilim, 6/79*) idraki ile cevap vermeğe ve bu halin gereğini elinden geldiği kadar yerine getirmeğe çalışmalıdır. Burası şirkten yani ikilikten kurtulmağa başlamanın yeridir.

(İyi bilin ki kâpler ancak Allah'ın zikri ile mutmein olur,13/28) lâfzı ilâhisi bu hâline güzel anlatmaktadır. Burada Allah zikri demek sadece tesbih ile Allah Allah diye saya- rak Onu anmak değil, ancak idrak ile evvelâ Rabb, yani Rububiyet mertebesini anlayıp oraya yönelmek, oradan da daha sonraki çalışmalarla ULÛHİYYET mertebesine ulaşmak olduğunu anlamamız icab etmektedir.

Bu mertebenin daha iyi anlaşılabilmesi için **İbrâhim** (a.s.) mın hayatından yaşanmış bir bölümü misal olarak vermeğe çalışalım.

Kûr'ân-ı Kerîm; Bakara Sûresi; (2/260) Âyetinde bu hâle işaret vardır.

﴿٢٦٠﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ
قَالَ أَوْلَمْ تُؤْمِنُ قَالَ بَلَىٰ وَلَكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي
قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ
عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا
وَأَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦١﴾

(Ve iz kâle İbrâhimü rabb'i keyfe tühyilmevta, kâle evelem tü'min, kâle belâ ve lâkin liyetmeinne kalbi, kâle fehuz erbaeten minettayri fesurhünne iley- ke sümmeç'al alâ külli cebelin min hünne cüz'en sümmed uhünne ye'tineke sagyen, vaglem ennellahe azîzün hakîmün.)

Meâlen: **Hani İbrâhim: "Rabb'im! Ölülerini nasıl dirilttiğini bana göster" dediğinde, "inanmıyorsunuz?" deyince de, "hayır öyle değil, fakat kalbim iyice kansın- mutmein olsun" demişti: "Öyle ise dört kuş al, onları kendine alıştır,**

sonra onları parçalayıp her dağın üzerine bir parça koy, sonra onları çağır;

koşarak sana gelirler; o halde ALLAH'ın Azîz ve Hakîm olduğunu bil" demişti.

Özet yorum:

Mertebe-i İbrâhimiyye'nin, bir mertebesi olan Mutmeinnilik yani müşahedeli yaşantı, bu Âyet-i Kerime ile idraklerimize sunulmaktadır, yavaş, yavaş incelemeğe çalışalım. Bilindiği gibi Ulûl azm peygamberlerden olan İbrâhim (a.s.) min hayatında bizler için bir çok örnekler vardır. Bunlardan biri de **(ba'sül ba'del mevt)** öldükten

sonra dirilmedir. Bu ise seyrü sülûk yolunda yaşanması gereken bir aşamadır. Burada ki; ölüm fena fillâh mertebesinde ki külli ölüm değil mahalli ölüm ve dirimdir.

İbrâhim (a.s.) ölümlerin nasıl diriltildiğini görmek istediğini bildirmiştir. Bu hususta (**Mutmain**) olmaya çalışmakta idi, çünkü bu muhteşem hayatın başı ve sonu olan iki oluşum, diriliş ve ölüm, insânlığı, şuurlandığı ilk günlerden itibaren derinden ilgilendirmiştir.

İbrâhim (a.s.) dahi bu hususta müşahedeli bilgiye ulaşmayı istiyordu. Bu isteği karşısında, Rabb'î (**inanmıyormusun?**) o da evet inanıyorum, fakat kalbimin (**Mutmein**) yani bu hususta güvenle tatmin olmasını istiyorum demişti.

(Öyle ise dört kuş al, onları kendine alıştır.)

Tefsirlerdeki rivayetler bu kuşların, (**tavus, horoz, karga, güvercin**) olduğu yoldur. Cenâb-ı Hakk'ın bu dört kuşu tecrübe için belirtmesi tabii ki bir çok hikmete bağlıdır. Bu kuşların üçü (**Nefs-i Emmâre**) yi biri ise (**Nefs-i Levvâme**) yi ifade etmektedir.

Tavus; süs ve zineti, dünya ya bağlılığı, gösterişi.

Horoz; gazab ve hücum kuvvetini.

Karga; düşük adi tabiatı.

Güvercin; heva ve hevesi, ifade etmektedir.

İşte bu hadise kişilerde, genelde var olan bu tabiatların öldürülmesinin gerekliliğini açık olarak ifade etmektedir.

Mutmeinne mertebesine gelirken bu ahlâkların bir kısmının zâten geçilmiş olması gereken oluşumlardır, ancak bura da tekrarlanması gerçekten bu ahlâkların öldürülme hükmü ile mutlak mânâda kendi konturölünde olmasının gereğinin belirtilmesidir.

(Onları kendine alıştır.)

Yani, onları eğit düşük ahlâklarını iyiye dönüştür, sana faydalı ve ehil olmalarını sağla, öyle bir itaat ehli olsunlar

ki; (**sonra onları parçala**) dığın zaman sana hiç bir şekilde karşı gelmesinler.

Tefsirler bu parçalanmayı genelde, şöyle anlatırlar.

“**İbrâhim** (a.s.) o kuşları aldı, kafalarını koparıp yanında alıkoydu ve bedenlerini parça, parça ayırıp bir birleriyle karıştırdı, dörde bölüp dört dağın başına koydu.”

Tekrar; tefekkür yoluyla özet olarak hâdiseyi incelemeye devam edelim.

Yukarıda belirtildiği üzere, dört kuştan ikisi, **karga** ve **güvercin**, gök ehli, **tâvus** ve **horoz**, ise kanatları olduğu halde yer ehlidirler. Arada sırada uçuş yapsalarda kısa süreli olur.

Bu dört kuşun hayvani ahlâkları bizlere bu yönlerden gelmektedir.

Karga; karanlığı, nefsi **Emmâre**’nin kurduğu pusuları, belirsizliği, acaba’ları, adi düşük tabiatlı işleri, ve daha benzeri bir çok şeyleri.

Güvercin; heva ve hevesi, Hakk’a dayanmayan ne türlü bilgi, oluşum, yaşam ve

muhabbet var ise hepsini ifade etmektedir, bunlar bize havadan yani, **heva**’mızdan gelmektedir ki; hepsine birden hevaiyyat veya evhamlar denir, bunların hepsi de karanlık ve belirsizliktir, insanın yalnız başına savaşılabileceği şeyler değildir, bu hallerle yaşayan insanlar ömürlerini **heva** ile **heba** etmiş olurlar.

Tavus; süsü, süslenmeyi, dünya ya bağlılığı, nefsi benliğin en şiddetli şekliyle yaşanmasını, önder olup yönetme arzusunu, her kesten üstün görünme çabasını, ve benzeri bir çok şeyleri ifade etmektedir.

Horoz; hakkında bilindiği gibi, bir söz, darb-ı mesel, vardır, deniliyor ya, (**her horoz kendi çöplüğünde öter**) işte meşhur olduğu mahâl–yer çöplüktür, ve burası nefsi-

Emmâre’nin çöplüğüdür. Kendine göre değerli gibi

olan bu çöplük onda çöplük ahlâkını da oluşturur.

Eğer **horoz** ahlâkı, kişinin beden çöplüğünde hâkim duruma geçerse, orada ötmeye ve orasının hâkimi olmaya çalışır, böylece kişinin belirgin ahlâkı farkına dahi varmadan o ahlâkın özellikleri ile yaşamını sürdürür hâle gelir.

Böylece kişi tevhid eğitimi alamassa, iki yönden gökten, yani **heva**'dan, yerden, yani nefs-i **Emmâre**'den aldığı yanlış kıstaslarla yanlış hesaplar yaparak ömrünü, yani vaktini yanlış yerlerde ve yanlış işlerde sonu hüsrana olacak bir biçimde geçirmiş olur. Hayat sahibi olan her bir birey olan bizlerin bu çok hassas meselelerin özüne vaktiyle eğilebilmemiz her birerlerimizin lehine olacağı aşikârdır.

(Sonra onları parçala.)

Eğer onların ahlâklarının üstümüzden gitmesini arzu ediyorsak Âyette belirtilen emre uyarak evvelâ onları parçalara bölmemiz gerekmektedir, yani onları olduğu gibi bütün bırakmayıp ufaltmamız gerekecektir ki; faaliyetleri de küçülsün ve mücadelesi kolaylaşsın.

O hayvanların parçalanmış karışık fakat toplu olan uzuvlarını kendi adetleri üzere dörde böl ve onları **(her dağın üzerine bir parça koy.)** yani dört dağın üstüne dört parça koy. Bu dağlar kişinin varlığında mevcut **(anâsır-ı erbaa) "dört ana unsur"** yani dört ana **madde** dir ki; bunlar da, **toprak, su, ateş, hava,** dır.

Bu unsurların **lâtif** ve **kesif** olmak üzere iki özellikleri vardır, **lâtif** taraflarıyla **Hakk**'a kesif taraflarıyla da **nefs**-e hizmet ederler.

Bu **dört** ana unsurun, dağın her birerlerinin üzerine **dört** kuşun karıştırılmış **dört**

kısının konması bu kuşların bütün ahlâklarının **dört** unsur ile de eşit olarak imtizac etmesi yani mizaçlarının-ahlâklarının hepsinin-hepsinde dengeli ve itidâl üzere olacak şekilde bulunması içindir ki; her yönden yapılabilecek terbiye ile terbiye edilebilsinler.

İşte bu oluş kişinin bu ahlâklarına hâkim olduğunu ancak bu hâkimiyetinin bir eğitim neticesinde gelişebileceğini bildirmektedir.

(Sonra onları çağır.)

Eğitici tarafından güzel eğitilmiş olan hayvanlar çağırıldıkları zaman hemen gelirler. Onların da asılları bize dayandığından ve başları, yani a'yan-ı sabiteleri-programla-

rı bizim cebimizde-bünyemizde olduğundan, biz onların **âmiri** ve **var** edicileri olduğumuzdan bizim emrimize uymak zorundadırlar.

(Koşarak sana gelirler.)

Eğitim gereği parçalanmış olan o duygular asıllarına bağlı olduklarından buldukları anasır tepelerinden çağrılınca merkeze doğru **(sâ'y)** ederek-koşarak-sevinerek gelirler ki; tekrar eski ferdî varlıklarına kavuşsunlar.

Ancak artık onlar giden kuşlar değil onların bedelleri ve yeni bir inşa ile oluşan sadece Rahmâni tarafları faaliyyet sahasında gözükecek varlıklar olacaklar dır.

Böylece iki yönden, bundan sonra, yerden ve gökten gelebilecek tehlikeleri haber vererek Hakk yolcusunun en büyük yardımcıları olacaklardır.

Tavus; kanatlarını ve kuyruğunu açtığında güzelliğinin en kemâlli hâline ulaştığı gibi **Hakk** yolcusu **sâlik** de kendi rahmet kanatlarını açtığında öyle bir güzelliğe ulaşır çevresinde olanları da kanatlarının altında koruması bu güzelliğin oluşmasına sebep olacaktır.

Horoz; müezzinliğe başlayıp davetçi olacak ve böylece kendinde bulunan erliği erginliği ile çoğalmaya sebep olacaktır.

Karga; karanlık yerlerde yapılan fitneleri ve düşmanlıkları onlar farkında olmadan kara renginden istifade ederek aralarına girip o fitnelerden haber vermesi ve hava değişikliklerinden de haber vermesi bizleri tehlikelerden korumağa sebep olacaktır.

Güvercin; ise, **Hakk** yolcusu **sâlik**in gök ve gönül habercisi olacaktır. Nefs-i **Emmâre** hükmünde bir çok hayvan görünümünde olan Cenâb-ı **Hakk**'in **(Hay)** esmâsının zuhur mahalli o varlıklar, **Rahmâni** mânâda kullanıldığı zaman **insân** oğluna ne derece faydalı olduğu **Kûr'ân-ı Kerîm** de küçük hikâyeler halinde bildirilmiştir.

İşte bunların dördü, **tavus, horoz, karga, güvercin**, dir. **İbrâhim** (a.s.) ile birlikte ifade edilmişlerdir. Bu sûretlerde var olan **Hay** esmâsının zuhurları bu mertebede gerçek değerlerine irfanîyetle ulaşmaktadırlar. Aksi halde o zuhurlar hep töhmet altında kalıp kötü örnekler olarak değerlendirilmektedirler ki; çok yanlış ve haksız bir uygulamadır.

Nûh (a.s.) epey zaman sularda dolaştıktan sonra **güvercin'** i göndererek suların halinden haber almak istedi **güvercin** de bir **zeytin dalı** ile döndü. Böylece suların çekilmekte olduğu anlaşıldı.

Cenâb-ı Hakk. Mûsâ (a.s.) ma **"asânı yere bırak"** dediğinde, asâ-değnek, bir yılan olarak münecimlerin ürettikleri bütün araçlarını yuttu gitti.

Yunus balığı **yunus** (a.s.) mı bir müddet kendi evinde misafir etti.

Süleyman (a.s.) mın **hüd hüd** kuşu ona bilmediği haberleri getirdi.

Ashâb-ı Kehf'in köpeği onların nöbetçisi-bekçisi oldu.

Sâlih (a.s.) mın **nakata**-devesi taştan çıkararak onun mucizesi oldu.

Ve âlemlerin **sultânı** ile **dostuna** nöbetçilik yapan **güvercin** ile **örümceğin** ne hikmetli bir iş yaptıkları ortadadır.

Güvercin'in özelliklerine daha evvelce kısaca değinmiştik, burada ise **örümceği** anlamağa çalışalım.

Bilindiği gibi **örümcek**, sinsiliği, ağa düşürmeyi, avcılığı, ifade etmektedir. Ördüğü ağa düşen avlarını sinsice avlar yapmış olduğu, örmüş olduğu ağlar, kendi cüssesine göre çok kuvvetli bir örgü ipine sahiptir.

Sevr mağarasında içeride iki mübarek kişi onları avlamaya gelen, dışarıda bir gurup ihtiraslı kişiler. **İzci**, aradıklarının sürdürdükleri izlerden mağara içerisinde olacaklarını kesin olarak söylemekte, fakat etrafındakiler sahnede gördüklerini beşeri bir anlayışla değerlendirdiklerinden gerçeğe ulaşamamaktalar.

İşte o anda onlara **güvercin** kendi nefsi anlayışları üzere hayal ve vehim ile göründü, onlar da hayal ve vehim ile kıyas ettilerinden içeride kimsenin olamayacağına kanaat getirdiler. Çünkü **güvercin** yuvasında yumurtaların üstünde oturuyor idi.

Eğer buraya birileri girmiş olsaydı, güvercinin korkudan uçup giderek orada olmaması gerekirdi. Halbuki **güvercin** hiç korkmamış ve rahatsız olmamış idi ki, yerinde duruyordu.

Ve **örümcek**; onlara zihnen öyle bir oyun oynadı ki; içeridekilere en yakın oldukları bir zamanda onları dışardakileri oradan kendi düşünce ve istekleriyle uzaklaştırdı.

Örümcek onlara öyle kuvvetli hayal ve vehim ağı ördü ki; o ağı aşip içeriye ulaşmaları hiç mümkün olmadı.

Bu iki küçük **(Hay)** vanın-yaşayan varlığın karakteristik ahlâk ve zanları onların o anda bütün benliğini sararak orada oluşan manzaraya hayal ve vehimlerinin kendilerine verdiği hayali kıstas-ölçümlerle içeri de kimsenin olamayacağına dair oldu. Çünkü içeriye girilmiş olsaydı bu örümcek ağı da mağara ağzında olmaz idi. Diye, düşündüler.

Eğer onlar bu vehmi kıstası yapmayıp, **izci** nin tecrübeli sözlerini az bir mantıkla dinlemiş olsalardı, içeriye eğilip bakarlar ve içerdekilerini görürler idi.

İşte eğitimin varlıklar üzerindeki açık durumu böylece ortaya çıkmış olmaktadır.

Daha evvelce Nefs-i **Emmâre** hükmüyle faaliyyet gösteren bu duygular eğitildiğinde, kişiye-sahibine ne derece faydalı olduğu açık olarak görülmektedir.

"Bu tür hikmetlerle:"

(O halde Allah'ın azîz ve hakîm olduğunu bil) demişti.

Allah'ın azîz izzet sahibi, hakîm hikmet sahibi, "her şeyi yerli yerinde yapan" olduğunu bil diyerek, böylece bazı şeyleri bildirmek istemişti.

Bu hâdise **İbrâhim (a.s.)** mın şahsında onun hayatından bir bölüm olarak bizlere sunulmuştur.

İbrâhim (a.s.) (İSR') in yani "gece yolculuğu" nun-seyr-ü sülûk'un çok mühim makamlarından biridir. O nun bir kendine ait yaptığı seyr-ü sülûku vardır, hem de onda başkalarına örnek bir çok mertebenin yaşantısı da vardır. Bu hadise ise onun **mutmein'** nilik mertebesine ulaşınca Rabb'ından istediği bir talebidir ve ondan da bizlere birer armağan tecrübe ve yol göstermedir.

Kâ'be-i muazzama da ki ayak izi de onun takib edilmesinin gereğidir. Ancak o ayak izini takib ederek, Hakk'a ulaşmanın mümkün olabileceği açık olarak ifade edilmektedir.

Bu ulaşılan "**Mutmeinne**"lik, dördüncü mertebe ilk huzur bulunan, belirli denge sağlanan bir mertebedir. Ancak her mertebenin kendi içinde kendine ait ayrı ayrı **Mutme-inne**lik hali vardır.

Eskiden dergâhlarda sâlik bu mertebeye ulaşınca başına "**arakiye**" ismi verilen "**fes**" benzeri, krem renkli bir başlık giydirilerek ödüllendirilir idi.

* * * * *

Böylece hedefi, Nefs-i **Râdiye** olan gönül ehli ağır, ağır, daha emin adımlarla yoluna devam eder.

ALLAH (c.c.) seyr halinde olanlara gayret kuvvet versin.

Bu mertebenin zikri olan **HAKK** esmâsı verilen sayıda çekildikten sonra, yukarıda belirtilen **idrâki** ve **hâli** ni ifade eden Âyetlerin en az (33) üçer def'a çekilmesi bu mertebenin daha iyi yaşanmasına yardımcı olacaktır.

Bu çalışmalar yapıldıktan sonra yine üç İhlâs bir Fâtiha okuyup Peygamber Efendimiz (s.a.v.) min ve ehli beyt hazaratının rûhlarına hediye eyleyip, o günkü dersimizi bitirmiş oluruz. Ancak dersimiz daha ileride ise bu duayı son dersimizin sonunda yaparız, diğerleri de böyle devam eder.

*****

NOT=Mevzu ile ilgili olduğundan internetten bir kardeşimizden gelen bu mail-i de faydalı olur düşüncesiyle ilâve etmeyi uygun buldum, Cenâb-ı Hakk idraki yönünden zihin açıklığı ve gönül genişliği versin.

*****

From: vo.....19.....@hotmail.com
To: terzibaba13@hotmail.com
Subject: Selâmlar
Date: Mon, 16 Jul 2012 10:09:12 +0300

Selâmun Aleyküm Efendim. Nasılsınız İyisinizdir inşaallah Allah'tan sizin adınıza sağlıklı sıhhatli uzun ömürler dilerim.

Fecir Sûresi'ndeki sonda (27-28-29) Âyetlerin yorumlarını internette aradım fakat bulamadım.

Efendim çok yoğun olduğunuzu biliyorum. Eğer bu yoğunluğunuzdan vakit bulabilerseniz aşağıdaki Âyetin ufak bir yorumunu yapabilmemiz mümkün mü?

Efendim aşağıdaki genel mealde verilmiş olan bu mutmain olmuş nefis bir insanda tahakkuk ettiği zaman sohbe gittiğimiz abilerimiz şu şekilde yorumluyor.

Eğer bu mutmainliğe gelinmiş bir nefis ise o insan

Allahın koruması altına girmiştir. Ondan sonra kesinlikle düşüş söz konusu değildir. Yani cennetlik olmuştur bir daha cehennemlik olması mümkün değildir.

Nedeni olarak ta Allah bu kulunu tekrar cehennemlik olarak düşmesi söz konusu olsaydı Haşa Allahın bu konuda hata yaptığı, bu kulun sonradan işleyeceği işleri bilmiyorda cennetlik yapıyor sonra kötü fiillerde bulunup günahkar oluyor ??? gibi bir dayatmayla mutlaka bu Âyete tâbi olan kişinin artık cennetlik olduğu ve bundan sonra düşmenin söz konusu olmadığını yorumluyorlar. Bende öyle olmadığı kanısını söyleyince bir dayatmayla karşı karşıya kaldım.

Efendim ben bu konuda mutmain olamadım. Sizin genel sohbetlerinizde insan hangi nefis mertebesine ulaşırsa ulaşsın mutlaka tehlike ve düşme vardır diye hatırlıyorum. Yanlışsa lütfen düzeltin efendim.

Bu Âyetin bu anlatmak istediğim ve bize dayatılan bu yorumunun hakikatini kısada olsa cevaplayabilir misiniz ?

Teşekkürler eder saygılarımı ve sevgilerimi sunarım

Hürmetlerle

Vo..... KI.....

*****

From: terzibaba13@hotmail.com

To: vo.....19.....@hotmail.com

Subject: RE: Selâmlar

Date: Wed, 18 Jul 2012 12:45:11 +0300

Aleyküm selâm Vo..... Bahsettiğin husus oldukça mühim. Sarı renkle işaretlediğin sözler doğru. Ancak onlar bu sözlerin hangi tür nefse ait olduklarından haberleri olmadığı için, burada bahsedilen (mutmain nefsin) beşere ait olan (mutmain nefis) olduğunu zannediyorlar. Aslında Âyette bahsedilen nefis, (nefs-i İlâhi)dir. Aradaki fark biri beşeri biri İlâh-î nefstir. Beşeri nefis hangi mertebeye gelirse gelsin düşme ihtimali her zaman vardır. (İlâh-î mutmain nefis) e ulaşıldığında ancak onların üzerinde bu

hüküm sabittir. Beşeri nefis bireysel kaynaklı bir nefstir ve yavaş yavaş eğitilir iyi ahlâk sahibi olur ancak düşme ihtimali vardır, ancak kendini çabuk toplayabilir. İlâh-î nefse gelince onun kaynağı da İlâh-î dir, kaynağı ise Cenâb-ı Hakk'ın kadim sıfatlarından olan (kaimi binefsihi) ye bağlıdır. Kişi gerçek bir irfaniyyet eğitimi ile yoluna devam eder ve gerçekten kendi hakikatinin, hakikatini Hakk olarak idrak ettikten sonra kendinde beşeri nefsinin kalkıp, bu halin mutmeinniliği tahakkuk ettiğinde ancak bu Âyet-in hükmü o ârif olan kimselerin üzerinde tahakkuk eden bir haldir. Genelde bu husus bilinmediği için bu husus, beşeri, nefsi, benliğin mutmeinniliği zannediliyor.

İşte yanılma burasıdır. Sarı yazıda belirtilen sözler İlâh-î nefsin metmeinniliğini anlatıyor iken onlar bu sahayı bilmedikleri için bu Âyet-i beşeri nefis'in mutmeinniliği zannetmekteler. Ve ayıramadıkları saha burasıdır. Söz doğru ancak mantık yanlıştır. Tarikat mertebesinde duygusal bir yaşam ile beşeri nefis hükmüyle geçilen bütün nefis mertebelerinden düşme mümkündür. Ancak İlâh-î mumein nefse ulaşmış bir kimse yerinden düşmez.

Ancak bu hal çok büyük bir idrak ve irfaniyyet anlayış ve yaşantısıdır ve tatbik edebilenler de çok sınırlıdır. Zâten onlarda böyle bir iddiada bulunmazlar ve onları tanıyıp ta bunlar, bunlardır diye kimsede bir iddiada bulunamazlar. **(Fedhuli fi ibadi)** "Benim kullarımın arasına gir" diyerek ifade edilen kullar (Abduhu) da belirtilen "huh" nun (Abdullah) olan kullarıdır ki (Velâyet) mertebesidir burada belirtilen mutmeinnilik (Allah) cami isminin zuhur mahalli olan mutmein nefslerdir. Aşağıda bahsedilen kimseler bunlardır. Tekrar edelim söz doğru ancak anlayış ve yaşantısı bize göre eksiktir. Doğrusunu Allah bilir. Bu özet bilgiler İnşallah bu hususta biraz da olsa bir fikir vermiştir. Herkeze selâmlar hoşça kal. Efendi Baban.

*****

﴿٢٨﴾ اَرْجِعِيْ اِلَى رَبِّكَ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿﴾

(İrciî ilâ rabbiki râdiyyeten mardıyyeh.)

(89/28) "Rabbine dön razı olarak ve rızasını kazanmış olarak!"

*****

Kişi hangi mertebede yaşıyor ise o mertebenin Rabb'ına dön hitâbı vardır burada.

Bu hitâbı duyar duymaz o güne kadar acaba biz nereye döndük diyerek düşünerek, demek ki biz Rabb'ımıza dönmemişiz ki bu hitâp bize geliyor diye düşünmeliyiz.

Bu takdirde yaptığımız işleri tekrar düşünmeli ve hakkıyla ve kendi özel haliyle değerlendirerek ona vechesiyle birlikte Rabb'a dönmeliyiz, daha evvel belki sâdece niyetimiz ile Rabb'imize dönük idik. Vechimiz yani bütünsel varlığımız bir başka yöne dönük olursa gerçek Rabb'ımıza tam olarak dönemiyoruzdur.

Ayrıca Âyet-i Kerîme'nin içerisinde o ana kadar olan hallerimizin kabul edilerek bunlara razı olunacağı hükmüde vardır. Ancak bundan sonrası artık kabul edilmez hükmü de vardır.

*****

BEŞİNCİ BÖLÜM

"NEFS-i RÂDİYE"

Nefs-i Râdiye: Razı olan *nefs*, kayıtsız şartsız her şeyden razı olan *nefs* anlamında dır.

Zikri: "Ya **HAY**" dır.

İdrâki: Bu mertebenin şuuru ile ileriye doğru gitmeğe gayret etmesidir.

Kûr'ân-ı Kerîm; Fecr Sûresi; (89/27-28) Âyetinde bu mevzua işaret vardır.

﴿٢٧﴾ يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾

﴿٢٨﴾ اِرْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً ﴿٢٨﴾

(Ya eyyetühennefsülmutmeynetü (27)

(ircii ilâRabb'i ki râdiyeten.....(28)

Meâlen: "**Ey nefsi mutmeinneye eren kişi. Râzı olarak, Rabb'i ne dön.**"

Hâli: Bu hâlin hâli ile hâllenmeye çalışmaktır.

Kûr'ân-ı Kerîm; Bakara Sûresi; (2/153) Âyetinde bu hâle işaret vardır.

﴿١٥٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ ﴿١٥٣﴾

﴿١٥٣﴾ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٣﴾

(Ya eyyühellezine amenüsteinü bissabri vesselâti, innellahe meassabirin.)

Meâlen: "**Ey iman edenler sabır ve namazla yardım dileyin. ALLAH'ı Teâlâ muhakkak ki sabredenlerle beraberdir.**"

Yaşantısı: Nefs-i Râdiyenin iki yüzü vardır. Biri Mutmeinneye, diğeri Merdiyye ye bakar. Başına gelen her hâle rıza göstermeye çalışır. Büyük cehd içinde olur. Tevekkül hâli çok gelişmiştir. Hakk'ın rızasını kazanamamaktan kokar.

Nefs-i Râdiyenin belirgin ahlâk ve sıfatları şunlardır. Ahlâkı hoş görüdür. Tevekkül, sabır, teslim, rıza, hâlidir. Tezekkür, tefekkür, korku, fiildir. Keramet sevgisi, melekût keşfi, zevkidir.

Rengi: Sarıdır. Bu makamın anahtarı ve yükselticisi **HAY** ismidir. Mürşidinin himmeti irşadadır.

Tarikat mertebesi nin devamıdır.

Bu hususta kısa bilgi sunmağa çalışalım.

Daha evvelki çalışmaları ile sâlik, "**Mutmein olarak Rabb'ına dön**" hitabına mazhar olma mertebesine ulaşmış idi. Buna karşılık sâlik de vechini tam mânâsı ile Rabb'ına döndürüp (**lebbeyk**) buyur yâ Rabb'î emret; demişti. Bu defa Rabb'î onu, "ey *Mutmeinne* nefis **RÂZİ** olarak Rabb'ına dön" hitabına mazhar eder. Bu hitabı duyan **Hakk** yolcusunun işi zorlaşır. Çünkü bu mertebe, **Rabb'inin** rızasını kazanma mertebesidir ve burada bazı imtihanların olması da pek tabiidir.

Cenâb-ı Hakk burada **HAY** ismi ile yeni bir hayat verdiği kuluna böylece, yeni güçler de vermiş olur. Bu güçlerin yardımıyla sâlik, önüne çıkan engelleri daha kolay geçebilir. Bu mertebede **KABZ** (darlık) ve **BAST** (genişlik) hali daha belirginleşir. Geçilmesi oldukça zor olan bu mertebede ALLAH (c.c.) kullarına yardımcı olsun.

Burada her türlü bedeni, mali, ve aile fertlerine gelen sıkıntılarla imtihan olan sâlik, ayrıca çevre'den gelen insanların ezalarına da katlanmak zorunda kalır. Bütün bunlara Rabb'ından gelen ve onun rızasını kazanmak için sabretmesi gereken haller olarak isyan etmeden kabullenmesi, kendisini bu zor durumdan kurtaracaktır.

Kûr'ân-ı Kerim; Bakara Sûresi; (2/156) Âyeti de bu özelliğe dikkat çekmektedir.

﴿١٥٦﴾ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿﴾

(Ellezine iza esabethüm musibetün kâlû innâ lillâhi ve innâ ileyhi raciûn)

Meâlen: "**O kimseler ki; kendilerine bir musibet isabet ettiği zaman biz ALLAH' ı nız O na döndürüleceğiz**" derler.

Yukarıda belirtilen Âyet-i Kerime de mevzuumuza çok yakından ışık tutmakla beraber, daha bir çok hususlara dikkat çekmektedir.

(Ey imân edenler sabır ve namazla yardım dileyin, ALLAH (c.c.) muhakkak ki sabredenlerle beraberdir.)

Kişinin her hangi bir işinde muvaffak olabilmesi için iki mühim sebebin sabır ve namaz olduğu yukarıda ki Âyet-i Kerimede açık olarak belirtilmiştir. Bu gayretlerle yoluna devam edenlerin yanında ALLAH'ın (c.c.) olduğu da açık olarak ifade edilmektedir.

Gerçekten ciddi bir anlayışla meseleye bakıldığında, başımıza gelebilecek hadiseler karşısında ne kadar güçlü yardımcılarımız olduğu kolayca anlaşılacaktır.

ALLAH'ın (c.c.) gerçekten yanında olduğunu içten inanarak bilen ve o gayret ile yoluna devam eden kişinin başarısız olması adeta mümkün değildir.

Bunlar ve benzeri diğer birçok Âyet-i Kerimeler de belirtilen hükümleri yerine getirmeye çalışan sâlikler oldukça zorlanırlar. Böylece birimsel benliklerinden soyutlanmağa çalışırlar. Başlarına gelen şeylerden şikâyet etmemeğe gayret ederler. Diğer insanlara mümkün olan en ince hoş görü ile muamele etmeğe ve herkesi kendilerinden üstün görmeye çalışırlar. Bu anlayış idraki içinde olan sâlik-e Rabb'î "**Ey huzur bulmuş mut- meinne nefis, razı olmuş olarak bana dön,**" emrini verince; o da "**emret**" ya Rabb'î, dilediğin şekilde muamele et. (**Kahrında hoş lütfunda hoş**) der ve bu arada (*hoştur bana senden gelen, ya hil'ati yahud kefen; ya gonca gül, yahud diken*) sözlerini terennüm etmeğe başlar.

Böylece epey zaman hayatını Rabb'ından gelen her türlü hâle râzı olarak sürdüren sâlik ﴿وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ﴾ (2/155) "**sabredenlere müjdele**" Âyeti ile cevap verilir, ve bu mertebeden de ALLAH'ın yardımı ile epey oğraşmalardan sonra. ﴿٢٨﴾ اَرْجِعْ اِلَىٰ رَبِّكَ رَاضِيَةً (89/28) "**Razı olarak Rabb'ına dön**" emriyle geçirilir.

Yine bu mertebeye bir misal olmak üzere **İbrâhim** (a.s.) mın Kûr'ân-ı Kerîm de geçen koç hikâyesini **meâlen** vermeğe çalışalım İnşallah faydalı olur.

Kûr'ân-ı Kerîm; Sâffât Sûresi; (37/100-111) Âyetlerinde şöyle bildirilmektedir.

100 - (İbrâhim a.s. "**Rabb'im bana sâlihlerden olacak bir çocuk ver,**" dedi)

101 - Biz de ona hilim sahibi bir oğul müjdededik.

102 - O kendisinin yanı sıra yürümeye başlayınca dedi ki: "**Ey oğulcuğum,**

doğrusu Ben, rü'yada iken seni boğazladığımı görüyorum. Bir bak ne dersin?"

O da dedi ki: "**Babacığım, sana emrolunanı yap. İnşallah beni sabredenlerden bulursun."**

103 - Böylece ikiside teslim olunca, babası; oğlunu alını üzere yatırdı.

104 - Biz ona şöyle seslendik: **Ey İbrâhim.**

105 - **Sen rü'ya yı derçekleştirdin. Muhakkak ki biz ihsân edenleri böylece mükâfatlandırırız.**

106 - Muhakkak ki bu, apaçık bir imtihandı.

107 - Ve ona fidye olarak büyük bir kurbanlık verdik.

108 - Ve sonra gelenler arasında ona **(iyi bir nâm)** bıraktık.

109 - Selâm olsun İbrâhim'e.
﴿﴿﴾ ۱۰۹ ﴿﴾ سَلَامٌ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿﴾ **(selâmun alâ İbrâhim.)**

110 - İşte biz iyi davrananları böyle mükâfatlandırırız.

111 - O, muhakkak ki, mü'min kullarımızdandı.

Âyet-i Kerimelerde de görüldüğü gibi kûrb'ân edilme teşebbüsünün **İbrâhim** (a.s.) mın hangi oğlu üzerinde cereyan ettiği ismen bildirilmemiştir. Bu yüzden geçişik rivayetler vardır.

İslâm âlimlerinin büyük bir çoğunluğunun bu husustaki kanaati, kûrb'ân edilme girişiminin İsmâil (a.s.) üzerinde olduğu yolundadır.

Muhyiddin-i Arabî ve bazıları ise kûrb'ân edilme girişiminin **İshâk** (a.s.) üzerinde olduğu yolundadır. **Tevrat**'ta da kûrb'ân edilmek istenenin **İshâk** (a.s.) olduğu yazılıdır. Bu hususun Kûr'ân-ı Kerîm de isim belirtilmeksizin ifade edilmesinde büyük hikmetler olduğu açıktır.

Beytullah'ın tamirinde ise **İbrâhim**'in (a.s.) yardımcısının **İsmâil** (a.s.) olduğu açık olarak ifade edilmiştir. "Yeri geldiğinde tekrar bakacağız."

Kûrb'ân-lık hadisesinde isim belirtilmemesinin sebebi hakkında ki "indi" kanâatimiz, şudur ki; eğer bu hususta isim belirtilmiş olsa idi, kimin ismi belirtilmiş ise sadece o yoldan gelenlere bu eğitimin verilmesi gerekecek, diğer ismin yolundan gelenlere ise bu eğitim verilemeyecek ve o yolun seyr-u sülûk-u bu mertebede kesilmiş olacak idi.

İbrâhim (a.s.) iki dallı bir kök ağaçtır. Bir dalı İbrâhimîyyet'ten Muhammediyye'ye,

bir dalı ise İshâkiyyet'ten **Beni İsrâil**'e Mûseviyyet ve iseviyyet'te uzanmaktadır.

Kök aynı olduğundan dalların ve meyvelerinde aynı olması tabiidir. Ancak sonradan uç dallara yapılan değişik **aşı kalemleri** ile olan müdahaleler bozuk fikir meyvelerinin yetişip çoğalmalarına, böylece de farklılıklara sebep olunmuştur.

Hâl böyle olunca her iki daldan da yola çıkan sâliklerin, hiç olmasa bu mertebeye gelinceye kadar aynı eğitimi almaları gerekmektedir. Ancak **İshâk**iler bu hikâyeyi sadece kendilerine mâl ederler fakat gerçek hakikatinden pek haberleri olmadığından uygulamaları gerçekçi olamamakta ve kendileri bu hakikatten faydalanamamaktadırlar. Yaşam ve idrâki oldukça zor olan bu mertebeden geçmeyi Cenâb-ı Hakk oraya ulaşanlara fazla zorluk çıkarmadan nasib etsin. Gayret yolcudan. Yol verme

Hâdîden'dir.

* * * * *

Böylece hedefi, *Nefs-i Merdiyye* olan gönül ehli ağır, ağır, daha emin adımlarla yoluna devam eder.

Bu mertebede zikirlerde küçük bir değişiklik yapmak yerinde olacaktır. Şöyle ki;

Buraya gelinceye kadar ilâve olarak çekilen ara Âyetlerin (**idrâk-i ve hâli**) geçen derslere ait olanlarının çekimlerinin yeterli olmalarından dolayı bırakılması yerinde olacaktır.

Bu mertebenin zikri olan **HAY** esmâsı verilen sayıda çekildikten sonra, yukarıda

belirtilen **idrâki ve hâli** ni ifade eden Âyetlerin en az (33) üçer def'a çekilmesi bu mertebe nin daha iyi yaşanmasına yardımcı olacaktır.

Ayrıca; diğer bir tavsiye olarak, yukarıda **(109)** uncu Âyet-i Kerime de belirtilen

(selâmun alâ İbrâhim) sözlerini en az bu dersini tamamlayıncaya kadar lisanlarında

vakit buldukça (vird etmeleri) tekrarlamaları sâlikler için yerinde olacaktır.

Bu çalışmalar yapıldıktan sonra yine üç ihlâs bir fâtiha okuyup Peygamber Efendimiz (s.a.v.) min ve ehli beyt hazarâtının rûhlarına hediye eyleyip, o günkü dersimizi bitirmiş oluruz. Ancak dersimiz daha ileride ise bu duayı son dersimizin sonun da yaparız, diğerleri de böyle devam eder.

*****

ALTINCI BÖLÜM

"NEFS-i MERDİYYE"

Nefs-i Merdiyye: Kendisinden râzı olunan, hoşnud olunan kimse, (*Nefs*) anlamında dır.

Zikri: "Ya **KAYYUM**" dur.

İdrâki: Bu mertebenin şuuru ile ileriye doğru gitmeğe gayret etmesidir.

Kûr'ân-ı Kerîm; Fecr Sûresi; (89/27-30) Âyetlerinde bu mevzua işaret vardır.

﴿٢٧﴾ يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾

﴿٢٨﴾ اِرْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً ﴿٢٨﴾

﴿٢٩﴾ فَادْخُلِي فِي عِبَادِي ﴿٣٠﴾ وَادْخُلِي جَنَّاتِي ﴿٢٩﴾

(Ya eyyetühennefsülmutmeinnetü. (27) ircii ilâ Rabb'i ki Râdiyeten Merdiyyeten. (28) fedhuli fi ibadi. (29) vedhuli cenneti. (30)

Meâlen: "**Ey Nefs-i Mutmeinneye eren kişi, sen ondan râzı o da senden merzi olarak Rabb'î na dön. Benim kullarımın arasına ve benim cennetime gir.**"

Hâli: Bu hâlin hâli ile hâllenmeye çalışmaktır.

Kûr'ân-ı Kerîm; Bakara Sûresi; (2/152) Âyetinde bu hâle işaret vardır.

﴿١٥٢﴾ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَأَشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾

(Feküruni ezkürküm veşkürülî ve lâ tekfürunî.)

Meâlen: "**Beni zikredin, ben de sizi zikredeyim. Bana şükredin nankörlük etmeyin.**"

Yaşantısı: *Nefs-i Merdiyye* nin iki yüzü vardır. Biri Râdiyye ye diğeri Sâfiyye ye bakar. Henüz daha beşeri varlığından tam sıyrılamamış olmakla birlikte bu hâlin sonuna gelmiş sayılır, eski hallerine dönmemeğe çalışır.

Rengi: Siyahtır. Bu makamın anahtarı ve yükselticisi **KAYYUM** ismidir. Mürşidinin himmeti irşadadır.

Tarikat mertebesi nin devamıdır.

Bu hususta kısa bilgi sunmağa çalışalım.

Epey zorlu çalışmalardan sonra **Râdiyye** mertebesinde olgunlaşmaya devam eden sâlike yavaş, yavaş **Merdiyye**, yani kendisinden râzı ve hoşnud olunma yolu açılmağa başlar. Buraya ulaşan kimseler. "*Ey mutmeinneye eren kişi sen ondan o da senden razı*

olarak Rabb'ı na dön. Benim kullarımın arasına karış ve benim cennetime gir." Hitabını gönlünden duyarlar. Bu kimselere gerçekten çok büyük ihsanda bulunulmuştur ve sıradanlıktan tamamen kurtulmuşlardır. **YAKIYN** Nûruyla aydınlanmışlar. HAKK'ın sevgisini ve hoşnutluğunu kazanmışlar, bu hâl içinde kendilerinden geçmişlerdir.

Hâlkı, âlem-i, terk etmişler, sadece Rablarıyla alış verişe başlamışlardır. Rabları onlara, "*beni zikredin, bende sizi zikredeyim, bana şükredin, sakın küfretmeyin*" sözleri ile hitab eder. Bu hitab gönül ehli için çok büyük manâlar ifade eder.

Bu mertebe de **zıkr, zâkir, mezkür**, birlenme yolundadır. "**Beni zıkr edin**" hitabını gönülden duyan sâlik'in onu zıkr etmemesi diye bir şey düşünülemez.

KAYYUM ismi ağırlıklı olan bu zıkr, baştan beri verilen isimlerle birlikte çekilmeğe devam edilir. Bunların feyz ve nûrlarıyla sâlik **KAYYUM** isminin gereği olan, (*kendi varlığı ile kâim olma*) yoluna girer. Bu hâlin kemâlinde beşeri benlik ve vehmi varlığının büyük bir kısmından daha kurtulmuş olur.

HAKK'ın rızâsını kazanmak; kişinin kendi vehmi varlığından kurtularak, varlığının gerçek sahibi olan ilâhi varlığa teslim etmesiyle olur.

Daha evvelki mertebelerde başlayan **teslim** hâli burada kemâlini bulur. "*Çık aradan kalsın yaradan*" sözüyle ifadesini bulan bu yaşam neticesinde, kul. **Rabb'ı** na elindeki emâneti teslim edince benlik davası ortadan kalkar, emânet sahibine devr edilir.

Bu hâl **Rabb'**ı nın rızâsına sebep olur. Böylece kul, râzî olunmuşlardan, yani ehli *Merdiyy'* den olur. "*Râdiyallahü anhüm ve râdu anh*" (Sûre 5, Âyet 119) "**ALLAH onlardan râzî ve onlar da ALLAH' dan râzî**" Âyeti gerçek hali ile yaşama geçmiş olur.

Rivâyet ederler ki Hz. Ömer (r.a.) bu hâli yaşayıp idrâk ettiğinde meydana gelen hoşluk neticesinde, "**ene râzî ente râzî**" yani "*ben râzî sen râzî*" diye diye sema etmeye başlamış.

"*Yühubbuhüm ve yühubbunehü*" (Sûre 5, Âyet 54) "**ALLAH onları sever onlar da onu sever.**" Âyetinde belirtilen **HUB** yani muhabbet, (**SEKR,**) yani İlâhi serhoşluk **AŞK** hükmüne ulaşmıştır.

Yine burada küçük bir misal olması bakımından **İbrâhim** (a.s.) mın K.K. geçen ateşe atılma hadisesini özet olarak vermeğe çalışalım, inşallah faydalı olur.

Kûr'ân-ı Kerîm; Enbiya Sûresi; (21/69) Âyetinde bu hususta şöyle denmektedir.

﴿٦٩﴾ قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾

(**Kûlnâ yâ nâru küni berden ve selâmen alâ İbrâhime.**)

Meâlen: "**Dedik ki: Ey ateş! İbrâhim üzerine serin ve selâmet ol.**"

Bu hususta Konyalı Mehmed Vehbi efendinin (**Hülâsat'ül Beyân**) isimli tefsirin de cilt 9 sâhife 3450-51 den, özetle mevzuumuz ile ilgili bölümünden küçük bir bilgi aktarımı yapmağa çalışalım.

İbrâhim (a.s.) yetişkin hâle gelince, kavminin yolunun batıl, ve putlara tapmanın da hamlık olduğunu anlamış olduğundan uygun bir zamanda onları kırmıştı.

Oluşan hadiseyi gören kavmi bu işi İbrâhim'in yaptığını anlayıp onu ateşte yakarak imha etmeye karar verdiler.

Fahri Râzî, Kâzî ve Hâzî'nin beyanlarına göre hâdise

özetle şöyle cereyan etmiştir.

Âyette beyan edildiği üzere **İbrâhim** (a.s.) mın Allah'ın indinde makbul olan (putları kırma) fiili ni, onlar cinayet olarak kabul ederek azabın şiddetlisi olan ateşle yakmağa karar verdiler.

İbrâhim (a.s.) mı tutup hapsedtiler. Irak'ta Babil'de **(Kevsa)** isminde bir kasaba civarında etrafı yüksek duvarlarla çevrili ağıl şeklinde bir yer yaptılar ve hayvanlarla odun çekmeye başladılar. Kemâl-i arzularıyla bütün ahali odun çeker, hatta, hasta olanlar şifa bulursa bir miktar odun alacağını vaad eder, vefat edenler odun alınmasını arttırır odun alırdı.

Bu hâl belirli bir müddet devam etti ve yaptıkları yer fazlasıyla odunla doldu. Yedi gün ateş yaktılar, sekizinci günü **İbrâhim** (a.s.) mı mancınık ile ateşin ortasına attılar **İbrâhim** (a.s.) *(Hasbünellah ve ni'mel vekîyl)* "**Allah bana yeter ve ne güzel vekil**" dir. (virdine) zikri ne devam eder Cenâb'ı Hakk'ın **(yâ nâru.....)** hitabı ateşe gelince ateşin içi İbrâhim (a.s.) için yeşillikle dolu bir bahçe olduğu ve Nemrud'un yüksek bir yerden bunu seyrettiği rivâyet edilmiştir.

O makamda **İbrâhim** (a.s.) mın yedi gün kaldığı ve "*dünya da en çok lezzet duyduğum o yedi gündür*" buyurduğu da rivâyet edilmiştir.

O günde dünya yüzünde bütün ateşlerin sönüp yanmadığı da rivâyet edilmiştir.

Ateşe atıldığı halde sadece **(Hasbünellah ve ni'mel vekîyl,)** sözleriyle Rabb'ı na ne kadar güven içinde olduğunu **mutmain** bir gönül ile hadiseleri şikâyet etmeden nasıl karşıladığı ve hiç kimseden yardım istemediği anlaşılmaktadır ki; bu hadise bir yönüyle onun Rabb'ı nın kendisinden râzı olmasını kendisinin de ehli **Merdiyye** den olmasını sağlamıştır.

* * * * *

Böylece, evvelce seven iken sonra sevilen olmağa başlamıştır. Bu hâlde seyrine devam eden sâlike yavaş, yavaş *Nefs-i Sâfiyenin* yolu açılır. Önüne çıkan engelleri aş, aş hedefine doğru ilerlemesine devam eder.

Bu mertebenin zikri olan KAYYUM esmâsı verilen sayıda çekildikten sonra, yukarı da belirtilen **idrâki ve hâli** ni ifade eden Âyetlerin en az (33) üçer def'a çekilmesi bu mertebenin daha iyi yaşanmasına yardımcı olacaktır.

Her hangi bir hâdiseye karşısında sıkıntıya düşüldüğünde, İbrâhim (a.s.) hakkında yukarı da ifade edilen duaları zaman elverdiğince dilden ve gönülden tekrarlanması kişiyi büyük bir mânevi güven vereceği aşikârdır.

(Ya nâru küni berden ve selâmen)

(Hasbünellâh ve ni'mel vekîl)

Bu çalışmalar yapıldıktan sonra yine üç ihlâs bir fâtiha okuyup Peygamber Efendimiz (s.a.v.) min ve ehli beyt hazarâtının rûhlarına hediye eyleyip, o günkü dersimizi bitirmiş oluruz. Ancak dersimiz daha ileride ise bu duayı son dersimizin sonunda yaparız, diğerleri de böyle devam eder.

ALLAH (c.c.) herkesi hedefine ulaştırırsın, Âmîn.

*****

﴿۲۹﴾ فَادْخُلِي فِي عِبَادِي ﴿﴾

(Fedhulî fî ibâdî.)

(89/29) "**O zaman, kullarımın arasına gir.**"

*****

Buradaki kullar genelde yukarıda da bahsedilen İmân ehli mü'min kullardır, ancak özde ise Allah ismi zâtının kulları-zuhurları olan Ârifler ve evliyeullah'tır.

*****

﴿۳۰﴾ وَأَدْخُلِي جَنَّاتِي ﴿﴾

(Vedhulî cenneti.)

(89/30) **“Ve cennetime gir.”**

*****

Burada bahsedilen cennet, “naîm-nimet cennetlerinden değildir, zât cennetlerindedir. Cenâb-ı Hakk bu kullarını zâtı ile perdelemiş ayardan gizlemiştir. Zât cennetlerindeki yaşam ile nimet cennetlerindeki yaşam arasında büyük fark vardır.

Nimet cennetlerinde kişiler meyvelerle meşguldürler ve beşeriyetleri ile Hakk’tan ayrı yaşarlar. Zât cennetlerinde ise kişiler Hakk’la birlikte Hakk’ani yönleriyle yaşarlar meşguliyetleri de Hakk’la dır. Bunların anlaşılması ve yaşanması bir irfaniyyet işidir. Hakk’ın, **“kullarımın arasına gir, onlarla birlikte cennetime gir”** daveti çok özel bir haldir. Cenâb-ı Hakk zâtına ulaşmaya çalışan kullarına ve Ümmet-i Muhammed’e her yönden yardımcı olsun. Amîn.

*****

(Heze min fazlı rabb’î) rabb’imize şükrederiz nihayet bu kitabımızda özetle böylece neticelenmiş oldu.

Salı Ramazanın on ikinci günü.

Gayret bizden muvaffakiyyet Hakk’tan’dır.

(Terzi Baba Tekirdağ) (31/07/ 2012

KAYNAKÇA

1. KÛR'ÂN VE HADÎS :

- 2. VEHB** : Hakk'ın hibe yoluyla verdiği ilim.
- 3. KESB** : Çalışılarak kazanılan ilim.
- 4. NAKİL** : Muhtelif eserlerden, Mesnevi'î şerif, İnsân-ı Kâmil, Fusûsu'l Hikem ve sohbetlerimizden müşahede ile toplanan ilim.

"DAHA EVVELCE ÇIKAN KİTAPLARIMIZ"

(Gönülden Esintiler)

- 1. Necdet Divanı:**
- 2. Hacc Divanı:**
- 3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:**
- 4. Lübb'ül Lübb Özün Özü,**(Osmanlıca'dan çeviri):
- 5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"**
- 6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri:**
- 7. İslâm, İmân, İhsân, İkân,** (Cibril Hadîs'i):
- 8. Tuhfetu'l Uşşâkiyye,** (Osmanlıca'dan çeviri):

9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:
10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:
11. Vâhy ve Cebrâil:
12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:
13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:
14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri ve şerhi
15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
16. Divân (3)
17. Kevkeb. Kayan yıldızlar.
18. Peygamberimizi rû'ya-da görmek.
19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.
20. Terzi Baba Umre (2009)
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
22. Sûre-i Yûsuf ve dervişlik:
23. Değmez dosyası:
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
25. Köle ve incir dosyası:
26. Bir zuhûrât'ın düşündürdükleri:
27. Genç ve elmas dosyası:
28. Kûr'ân'da Tesbîh ve Zikr:
29. Karınca, Neml Sûresi:
30. Meryem Sûresi:
31. Kehf Sûresi:
32. İstişare dosyası:
33. Terzi Baba Umre dosyası: (2010)
34. Bakara dosyası:
35. Fâtîha Sûresi:

36. Bakara Sûresi:
37. Necm Sûresi:
38. İsrâ Sûresi:
39. Terzi Baba: (2)
40. Âl-i İmrân Sûresi:
41. İnci tezgâhı:
42. 4-Nisâ Sûresi:
43. 5-Mâide Sûresi:
44. 7-A'raf Sûresi:
45. 14-İbrâhîm Sûresi:
46. İngilizce, Salât-Namaz:
47. İspanyolca, Salât-Namaz:
48. Fransızca İrfan mektebi:
49. 36-Yâ'sîn, Sûresi:
50. 76-İnsân, Sûresi:
51. 81-Tekvir, Sûresi:
52. 89-Fecr, Sûresi:
53. Hazmi Tura:
54. 95-Tîn, Sûresi:
55. 28- Kasas, Sûresi:
56. İrfan-Mek-Şer-Fransızca-Baba:
57. Namaz Sûreleri:
58. Mirat-ül-İrfan-ve-şerhi:
59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah: (a.s.)
60. 6 Pey-(5) Hz. İsâ Rûhullah: (a.s.)
61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed: (s.a.v.)
61. Bir ressam hikâyesi:

- 63. İnci mercan tezgâhı**
- 64. Ölüm hakkında:**
- 65. Reşehatt'an bölümler:**
- 66. Risâle-i Gavsîyye:**
- 67. 067-Mülk Sûresi:**
- 68. 1-Namaz Sûrereleri:**
- 69. 2-Namaz Sûrereleri:**
- 70. Yahova Şahitleri:**
- 71. Mü-Geceler-Fran-les-nuits:**
- 72. İman bahsi:**
- 73. Celâl ve İkrâm:**
- 74. 2012 Umre dosyası:**
- 75. Gülşen-i Râz şerhi:**

Mektuplar ve zuhuratlar serisi:

- 81- 12- Terzi Baba-(1)**
- 82- 39- Terzi Baba-(2)**

Terzi Baba İnternet dosyaları-

- 83-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-3-**
- 84-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-4-**
- 85-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-5-**

86-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-6-
87-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-7-
88-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-8-
89-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-9-
90-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-10-
91-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-11-
92-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-12-
93-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-13-
94-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-14-
95-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-15-
96-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-16-
97-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-17-
98-Terzi-Baba-Mek-ve-zu-Ke-Kara-bi-dosyası-18-
99-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -19-
100-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -20-
101-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -21-
102-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -22-
103-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -23-
104-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -24-
105-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -25-
106-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -26-

NECDET ARDIÇ

Büro : Ertuğrul mah.
Hüseyin Pehlivan caddesi no. 29/4
Servet Apt.
59 100 Tekirdağ.

Ev : 100 yıl Mahallesi uğur Mumcu Cad.
Ata Kent sitesi A Blok kat 3 D. 13.
59 100 Tekirdağ

Tel (ev) : (0282) 261 43 18
Cep : (0533) 774 39 37

Veb sayfası: Amerika: <[http:// necdetardic. org/](http://necdetardic.org/)>

Veb sayfası: Amerika: <www.necdetardic.info>

Veb sayfası: Almanya: <www.terzibaba.com>

Radyo adresi (form): <terzibaba13.com>

İnternet, MSN Adresi:

Necdet Ardıç <terzibaba13@hotmail.com>

